

S I L A B U S

AKADEMSKA 2017/2018. GODINA – ZIMSKI SEMESTAR

Naziv predmeta i šifra	Historija jugoistočne Evrope u ranom srednjem vijeku FIL HIS 221
Predmetni nastavnik	Prof. dr. Esad Kurtović, redovni profesor
Saradnik	Izbor u toku

Sedmica	Nastavna jedinka
1. 2. - 6. 10. 2017.	Silabus. Ispitno gradivo. Način polaganja ispita. Bizantski izvori (Uvod)
2. 9. - 13. 10. 2017.	Bizantski izvori: Prokopije
3. 16. - 20. 10. 2017.	Bizantski izvori: Konstantin VII Porfirogenet
4. 23.- 27. 10. 2017.	Ćirilo i Metodije
5. 30. 10. – 3. 11. 2017.	Prva provjera znanja studenata (Test iz nastavnog sadržaja Kurtović, Historija jugoistočne Evrope rani srednji vijek, str. 6-69). Vrijednost 20 J/12 D bodova
6. 6. - 10. 11. 2017.	Ljetopis popa Dukljanina
7. 13. - 17. 11. 2017.	Ljetopis popa Dukljanina
8. 20. – 24. 11. 2017.	Ljetopis popa Dukljanina
9. 27. 11. – 1. 12. 2017.	De administrando imperio: Srbija
10. 4. - 8.12. 2017.	Druga provjera znanja studenata (Esej iz nastavnog sadržaja Kurtović, Historija jugoistočne Evrope rani srednji vijek, str. 70-118). Vrijednost 20 J/12 D bodova
11. 11. - 15. 12. 2017.	De administrando imperio: Dalmacija, Hrvatska
12. 18. - 22. 12. 2017.	Toma Arhiđakon: Kronika
13. 25.-29. 12. 2017.	Zamjenska sistematizacija
14. 1. – 5. 1. 2018.	Toma Arhiđakon: Kronika
15. 8. – 12. 1. 2018.	Toma Arhiđakon: Kronika
16. 15. – 19. 1. 2018.	
17-18. 22.1. – 2. 2. 2018.	Završni ispit (Usmeni odgovor iz nastavnog sadržaja Kurtović, Historija jugoistočne Evrope rani srednji vijek, str. 119-175). Vrijednost 40 J/24 D bodova

PROVJERE ZNANJA

Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja:

Oblik provjere znanja	Broj bodova u toku nastave (jednopedmetni studij) 2 ECTS	Broj bodova u toku nastave (Dvopedmetni studij) 3 ECTS
Prva provjera znanja	20	12
Druga provjera znanja	20	12
Seminarski rad	10	6
Aktivnost	10	6
	60 (max.)	36 (max.)
	Broj bodova na završnom ispitu	Broj bodova na završnom ispitu
Pismeni, usmeni ili kombinirani/pismeni i usmeni/ ispit	40	24

Obrazloženje: Prva sistematizacija (Test), Druga sistematizacija (Esej) i Završni ispit (Usmeni odgovor) zasnivaju se na nastavnom materijalu: *Esad Kurtović, Historija jugoistočne Evrope rani srednji vijek, Sarajevo 2008*. Seminarski rad i Aktivnost zasnivaju se na pisanju seminarskog rada, odbrani seminarskog rada u kojoj učestvuju svi studenti, referatima grupnog rada, pismenim izražavanjem putem referata na zadanu ili odobrenu temu, usmenim izlaganjem u toku nastave i konsultacija, te drugim odobrenim vidovima studentskog angažmana vezanog za temetski okvir predmeta. Bodovna vrijednost rubrike Aktivnosti može biti i veća od predviđenog broja bodova. Prema potrebi (zahtjev studenata) u 13 sedmici se održava zamjenska sistematizacija kojom se mogu popraviti rezultati prve ili druge sistematizacije. Uslov za izlazak na Završni ispit je osvojeno 30 bodova za jednopedmetni a 18 bodova za dvopedmetni studij.

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Provjere znanja i bodovna skala se prilagođavaju kandidatima kojima je ograničeno ili otežano pismeno ili usmeno izražavanje. Kompletna bodovna skala se prilagođava za dvopedmetni studij:

(33-38 = (E) 6; 39-44 = (D) 7; 45-50 = (C) 8; 51-56 = (B) 9; 57-60 = (A) 10).

Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Fakulteta. Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta. Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.

SILABUS

AKADEMSKA 2017/2018. GODINA – ZIMSKI SEMESTAR

Naziv predmeta i šifra	Crkva bosanska FIL HIS 262
Predmetni nastavnik	Prof. dr. Esad Kurtović, redovni profesor
Saradnik	Izbor u toku

Sedmica	Nastavna jedinka
1. 2. - 6. 10. 2017.	Silabus. Ispitno gradivo. Način polaganja ispita. Važnost predmeta – crkvene prilike u Bosni bana Kulina i evropski kontekst crkvenih previranja – temeljna literatura.
2. 9. – 13. 10. 2017.	Stanje istaženosti Crkve bosanske u bosanskoj i stranim historiografijama. Crkva bosanska viđena očima suvremenika: krstjani, patareni, bogumili, katari, kutugeri i dr.
3. 16. - 20. 10. 2017.	Problem Crkve bosanske u svjetlu pojmova: prava vjera apostolska, vjera koju vjeruje, »lex et secta sua«, lažni krstjani
4. 23.- 27. 10. 2017.	Vijesti o pojavi hereze u Bosni bana Kulina – prvi pokušaji njezina suzbijanja: ban Kulin – papa Inoćent III i kralj Emerik – Bilinopoljska izjava
5. 30. 10. – 3. 11. 2017.	Prva provjera znanja (Test iz nastavnog sadržaja S. Ćirković, <i>Bosanska crkva u bosanskoj državi</i>; P. Ćošković, <i>Crkva bosanska u XV. stoljeću</i>). Vrijednost 25 bodova
6. 6. - 10. 11. 2017.	Svrgavanje bosanskoga biskupa – pokušaj sređivanja crkvenih prilika u Bosni ili neuspjeh katoličke inicijative?
7. 13. - 17. 11. 2017.	Razdvajanje puteva: biskupija praktično bez biskupa – biskup bez biskupije nije rješenje – nastanak Crkve bosanske
8. 20. – 24. 11. 2017.	Pojava Crkve bosanske i njezine hijerarhije – ustroj
9. 27. 11. - 1. 12. 2017.	krstjani i krstjanice – redovnička okonica nove crkvene organizacije
10. 4. - 8. 12. 2017.	Druga provjera znanja studenata (Esej iz nastavnog sadržaja S. Ćirković, <i>Bosanska crkva u bosanskoj državi</i>; P. Ćošković, <i>Crkva bosanska u XV. stoljeću</i>). Esej vrijednosti 25 bodova
11. 11. - 15. 12. 2017.	strojnici – značenje naziva, javni nastupi. starci – hijerarhijski čin, čast – nastupi u javnom životu i uloga u njihovoj redovničkoj zajednici – najpoznatiji pojedinci
12. 18. - 22. 12. 2017.	gosti – hijerarhijski čin, čast – nastupi u javnom životu i uloga u njihovoj redovničkoj zajednici – najpoznatiji pojedinci
13. 25.-29. 12. 2017.	Zamjenska sistematizacija
14. 1. – 5. 1. 2018.	djed – episkup, porijeklo i značenje naziva, pojava i javni nastupi, moralni autoritet, djed i vladar, djed i vlastela, pružanje zaštite od progona
15. 8. – 12. 1. 2018.	djelovanje članova Crkve bosanske u društvu (XIV-XV stoljeće)
16. 15. – 19. 1. 2018.	
17-18. 22.1. – 2. 2. 2018.	Završni ispit (Usmeni odgovor iz nastavnog sadržaja S. Ćirković, <i>Bosanska crkva u bosanskoj državi</i>; P. Ćošković, <i>Crkva bosanska u XV. stoljeću</i>). Vrijednost 40 bodova

PROVJERE ZNANJA

Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja:

Oblik provjere znanja	Broj bodova u toku nastave (jednopedmetni i dvopedmetni studij) 2 ECTS
Prva provjera znanja	25
Druga provjera znanja	25
Aktivnost	10
	60 (max.)
	Broj bodova na završnom ispitu
Pismeni, usmeni ili kombinirani/pismeni i usmeni/ ispit	40

Obrazloženje: Prva sistematizacija (Test), Druga sistematizacija (Esej) i Završni ispit (Usmeni odgovor) zasnivaju se na nastavnom materijalu: *S. Ćirković, Bosanska crkva u bosanskoj državi, Sarajevo 1987, 191-254; P. Ćošković, Crkva bosanska u XV. stoljeću, Sarajevo 2005.* Aktivnost predstavlja izražavanje putem referata na zadanu ili odobrenu temu, usmeno izlaganje u toku nastave i konsultacija, te drugi odobreni vidovi studentskog angažmana vezanog za temetski okvir predmeta. Bodovna vrijednost rubrike Aktivnosti može biti i veća od predviđenog broja bodova. Prema potrebi (zahtjev studenata) u 13 sedmici se održava zamjenska sistematizacija kojom se mogu popraviti rezultati prve ili druge sistematizacije. Uslov za izlazak na Završni ispit je osvojeno 30 bodova za jednopedmetni a za dvopedmetni studij.

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Provjere znanja i bodovna skala se prilagođavaju kandidatima kojima je ograničeno ili otežano pismeno ili usmeno izražavanje.

Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Fakulteta. Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta. Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.

S I L A B U S

AKADEMSKA 2017/2018. GODINA – ZIMSKI SEMESTAR

Naziv predmeta i šifra	Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni FIL HIS 419
Predmetni nastavnik	Prof. dr. Esad Kurtović, redovni profesor
Saradnik	Izbor u toku

Sedmica	Nastavna jedinka
1. 2. - 6. 10. 2017.	Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Izvori i literatura.
2. 9. - 13. 10. 2017.	Razvoj privrede i trgovina u srednjovjekovnoj Bosni do XII stoljeća. Povelja Kulina bana – analiza privrednog aspekta
3. 16. - 20. 10. 2017.	Zemljoradnja i stočarstvo u srednjovjekovnoj Bosni
4. 23.- 27. 10. 2017.	Rudarstvo u srednjovjekovnoj Bosni
5. 30. 10. – 3. 11. 2017.	Prva provjera znanja studenata (nastavni sadržaj: Kovačević, Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni) Test vrijednosti 25 J/12,5 D bodova
6. 6. - 10. 11. 2017.	Glavni privredni centri
7. 13. - 17. 11. 2017.	Uvozna trgovina
8. 20. – 24. 11. 2017.	Izvozna trgovina
9. 27. 11. – 1. 12. 2017.	Karavanska trgovina
10. 4. – 8.12. 2017.	Druga provjera znanja studenata (nastavni sadržaj: Kovačević, Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni) Esej vrijednosti 25 J/12,5 D bodova
11. 11. - 15. 12. 2017.	Stranci u srednjovjekovnoj Bosni
12. 18. - 22. 12. 2017.	Trgovačka društva
13. 25.-29. 12. 2017.	Zamjenska sistematizacija
14. 1. – 5. 1. 2018.	Kolonije u srednjovjekovnoj Bosni
15. 8. – 12. 1. 2018.	Domaći trgovci u srednjovjekovnoj Bosni
16. 15. – 19. 1. 2018.	
17-18. 22.1. – 2. 2. 2018.	Završni ispit (Usmeni odgovor iz nastavnog sadržaja Kovačević, Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni; Kurtović, Konj u srednjovjekovnoj Bosni). Usmeni odgovor vrijednosti 40 J/20 D bodova

PROVJERE ZNANJA

Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja:

Oblik provjere znanja	Broj bodova u toku nastave (jednopedmetni studij) 4 ECTS	Broj bodova u toku nastave (Dvopedmetni studij) 2 ECTS
Prva provjera znanja	25	12,5
Druga provjera znanja	25	12,5
Aktivnost	10	5
	60 (max.)	30 (max.)
	Broj bodova na završnom ispitu	Broj bodova na završnom ispitu
Pismeni, usmeni ili kombinirani/pismeni i usmeni/ ispit	40	20

Obrazloženje: Prva sistematizacija (Test), Druga sistematizacija (Esej) i Završni ispit (Usmeni odgovor) zasnivaju se na nastavnom materijalu (**Desanka Kovačević, Trgovina u srednjovjekovnoj Bosni, Sarajevo 1961; Esad Kurtović, Konj u srednjovjekovnoj Bosni, Sarajevo 2014**). Aktivnost se zasniva se na referatima, grupnom radu, pismenim izražavanjem putem referata na zadanu ili odobrenu temu, usmenim izlaganjem u toku nastave i konsultacija, te drugim odobrenim vidovima studentskog angažmana vezanog za temetski okvir predmeta. Bodovna vrijednost rubrike Aktivnosti može biti i veća od predviđenog broja bodova. Prema potrebi (zahtjev studenata) u 13 sedmici se održava zamjenska sistematizacija kojom se mogu popraviti rezultati prve ili druge sistematizacije. Uslov za izlazak na Završni ispit je osvojeno 30 bodova za jednopedmetni a 15 bodova za dvopedmetni studij.

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Provjere znanja i bodovna skala se prilagođavaju kandidatima kojima je ograničeno ili otežano pismeno ili usmeno izražavanje. Kompletna bodovna skala se prilagođava za dvopedmetni studij:

$(22,5-32 = (E) 6; 32,5-37 = (D) 7; 37,5-42 = (C) 8; 42,5-47 = (B) 9; 47,5-50 = (A) 10$).

Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Fakulteta. Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta. Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Političke ideologije u XX stoljeću				
Šifra/kod		Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	10
Ciklus studija	II	Semestar	X	Ak. godina	2017- 2018.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Zijad Šehić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 130 E-mail: zijad.sehic@ff.unsa.ba Telefon: 033/253-153.	Termin konsultacija	Utorak 10-13 Srijeda 10-12	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 6seminar 1; vježbe 2				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U prvoj fazi, kroz promatranje tri političke scene koje su dominirale evropskom i svjetskom političkom pozornicom do završetka Drugog svjetskog rata (zemlje građanske demokratije: SAD, V. Britanija, Francuska; socijalizam kao nova ideologija; fašizam i njegovo mjesto u evropskoj i svjetskoj historiji do 1945.) studenti će se upoznati sa glavnim karakteristikama dominirajućih ideologija i njihovom utjecaju na tok evropske i svjetske historije, što će u većoj mjeri da doprinese razumijevanju današnjih odnosa u svijetu.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Studente treba upoznati sa osnovnim pojmovima koji su vezani za diplomatsku historiju savremenog doba.				
Ishodi učenja	Studenti će se upoznati sa glavnim karakteristikama dominirajućih ideologija u				

	svijetu i na taj način razumjeti u kojoj mjeri i na koji način su se one ispoljavale na tok zbivanja na evropskoj i svjetskoj političkoj sceni.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvodna razmatranja. Ideologija. Pojam i sadržaj
2.	Tri glavne svjetske političke scene u XX stoljeću
3.	Političke ideje u XX stoljeću
4.	Konzervativizam
5.	Neokonzervativizam
6.	Političke ideje socijalizma
7.	Socijaldemokratija
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Nacionalizam
10.	Fašizam
11.	Globalizacija i globalizam
12.	Feminizam
13.	Pokret „Zeleni“
14.	Vjerski fundamentalizam kršćanstvo-judaizam- islam
15.	Postmodernizam i budućnost ideologija

16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)																													
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">R. br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Esej ili seminar</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Test</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Polusemestralni ispit</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">40%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100bodova</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Izrada eseja ili seminarskog rada na zadatu temu do 10 bodova • Aktivnosti u nastavi podrazumijeva prisustvo na nastavi i aktivno učešće u obradi tema po nastavnom planu i programu i boduje se sa do 10 bodova • Tests podrazumijeva provjeru faktografskih činjenica koje se odnose na već razmatrane teme i nosi do 20 bodova • Polusemestralni ispit uključuje pisani rad na zadatu temu do tada obrađenog gradiva i nosi 20 studijskih bodova • Završni ispit obuhvata pismenu i usmenu provjeru razmatranih tema i nose po 20 studijskih bodova, ukupno 40..	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Esej ili seminar	10	10%	2.	Aktivnost u nastavi	10	10%	3.	Test	20	20%	4.	Polusemestralni ispit	20	20%	5.	Završni ispit	40	40%	Ukupno: 100bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Esej ili seminar	10	10%																										
2.	Aktivnost u nastavi	10	10%																										
3.	Test	20	20%																										
4.	Polusemestralni ispit	20	20%																										
5.	Završni ispit	40	40%																										
Ukupno: 100bodova			100%																										

	Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	Obavezna Freeden Michael, Političke ideologije. Novi prikaz, Biblioteka Algoritam, Zagreb 2006. Hejvud Endrju, Političke ideologije, Bibliotaka Societas, III izdanje, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd 2005. John Schwartzmantel, Doba ideologije. Političke ideologije od američke revolucije do postmodernih vremena, AGM Zagreb, 2005. Ravlić Slaven, Suvremene političke ideologije, Biblioteka Ideje, Političkam kultura, Zagreb 2003. Dodatna Veler Hans Ulrich, Nacionalizam- istorija- forme- posljedice, Biblioteka Svetovi, Novi Sad 2002. Andre Mišel, Feminizam, 5 izdanje, Plato XX vek, Beograd 1997. Kincler Klaus, Verski fundamentalizam hrišćanstvo-judaizam- islam, Clio Beograd 2002.

Napomene

Prilikom izrade seminarskih i završnih diplomskih radova student će uz konsultacije sa nastavnikom koristiti odgovarajuće izvore i literaturu

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA HISTORIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	ARHIVISTIČKA ISTRAŽIVANJA				
Šifra/kod	FIL HIS 265	Status (obavezni ili izborni)	IZBORNI	ECTS	2
Ciklus studija	PRVI	Semestar	TREĆI	Ak. godina	2017/2018
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	-				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Amir Duranović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E-mail: amir.duranovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 161	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>1</u> ; seminar - ; vježbe <u>1</u> .				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Saznanja o razvoju arhivistike kao pomoćne historijske nauke. Pojam arhiva i arhivske građe: arhivski fondovi i zbirke. Spoljna služba arhiva (registrature). Unutrašnje uređenje arhiva. Sređivanje arhivske građe: tematski sistem, fondovski sistem, registraturni sistem i sistem slobodne provenijencije. Konzervacija i restauracija arhivske građe. Mikrofilmovanje. Publikovanje arhivske građe. Arhivske ustanove u Bosni i Hercegovini i regionu, značaj pojedinih arhivskih centara u izučavanju bosanskohercegovačke historije. Arhivi kao kulturno blago i njihova uloga u kulturnoj historiji Bosne i Hercegovine.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznati studente o važnosti arhivskih ustanova, bogatstvom pisane baštine u njima, te načinom korištenja arhivske građe.				
Ishodi učenja	Uspješnim ispunjavanjem predviđenih obaveza u okviru navedenog kolegija studenti su u stanju razumjeti mjesto i ulogu koju arhivske ustanove imaju u razvoju historijske nauke u Bosni i Hercegovini, zatim strukturu i način rada arhivskih ustanova kao i doprinos arhivskih ustanova razvoju kulture u Bosni i Hercegovini.				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa sadržajem i ciljevima predmeta. Osnovna i dopunska literatura.
2.	Pomoćne historijske discipline i arhivistika.
3.	Pojam arhiva i arhivske građe. Razvoj arhiva, arhivske službe i arhivistike kao pomoćne historijske nauke.
4.	Arhivski fondovi i zbirke.
5.	Spoljna služba arhiva (registrature).
6.	Unutrašnje uređenje arhiva.
7.	Sređivanje arhivske građe: tematski sistem, fondovski sistem, registraturni sistem i sistem slobodne provenijencije.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Konzervacija i restauracija arhivske građe.
10.	Arhivistika i moderni oblici čuvanja kulturne baštine.
11.	Arhivistika u Bosni i Hercegovini. Stanje i perspektive.
12.	Arhivi u Bosni i Hercegovini.
13.	Arhivi u Sarajevu. Stručna posjeta.
14.	Bosanskohercegovačka historija i arhivi u jugoistočnoj Evropi.
15.	Bosanskohercegovačka historija i evropski arhivi. <i>Evaluacija rada nastavnika. Ovjera urednosti prisustva nastavi.</i>
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se izvodi prvenstveno kroz predavanja o ključnim temama arhivistike. Drugi aspekt rada jesu vježbe na kojima studenti samostalno istražuju informacije o načinu rada pojedinih arhivskih ustanova i njihovome značaju za razvoj historiografije o Bosni i Hercegovini i šire. Posebno su predviđene stručne posjete arhivima i drugim javnim ustanovama u Bosni i Hercegovini kako bi se studenti praktično upoznali sa radom arhivskih ustanova, ali i nastankom arhivske građe uopće.																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" data-bbox="461 541 1435 800"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>50</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Individualni rad: pisanje eseja</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Završna diskusija</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Polusemestralna provjera znanja: Test iz gradiva koje se radi tokom semestra u ukupnoj vrijednosti od 50 bodova. • Kritičko propitivanje napisanog eseja (20 bodova). Esej treba biti završen do kraja 14. sedmice semestra. • Završna diskusija o stručnim posjetama arhivskim i drugim javnim ustanovama i njihovome značaju za kulturnu historiju BiH (30 bodova) Napomena: Studenti su dužni ostvariti najmanje 50% mogućeg broja bodova tokom semestra kako bi pristupili završnom dijelu ispita.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralna provjera znanja	50	50%	2.	Individualni rad: pisanje eseja	20	20%	3.	Završna diskusija	30	30%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																		
1.	Polusemestralna provjera znanja	50	50%																		
2.	Individualni rad: pisanje eseja	20	20%																		
3.	Završna diskusija	30	30%																		
Ukupno: 100 bodova			100%																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																				
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. <i>Priručnik za arhiviste</i>, Zagreb 1977. 2. B. Stulli, <i>Arhivistika i arhivska služba, studije i prilozi</i>, Hrvatski državni arhiv Zagreb, Zagreb 1998. 3. A. Kožar, <i>Arhivistika u teoriji i praksi</i>, knj. I, Tuzla 1995, knj. II, Tuzla 2005. 4. J. Buturac, <i>Arhivska čitanka</i>, Zagreb 1950. <i>Dodatna</i> 1. S. Antoljak, <i>Pomoćne istorijske nauke</i>, Kraljevo 1971; 2. A. Kožar - I. Balta, <i>Pomoćne historijske znanosti i arhivistika</i>, Tuzla, 2004.																				
Napomene																					

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Bosna i Hercegovina u antičko doba				
Šifra/kod	FIL HIS 411	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	3
Ciklus studija	Drugi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2016/17
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Preduslova za upis na ovaj predmet nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	doc.dr. Amra Šaćić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 134 E-mail: amra.sacic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 157	Termin konsultacija	utorak 11 – 13 srijeda 14 – 15 četvrtak 14 – 15 petak 17 – 18	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 1 </u> ; seminar <u> 1 </u> ; vježbe <u> 1 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet je koncipiran tako da se studentima prezetiraju najvažniji segmenti kulturno - historijskog razvoja prostora današnje Bosne i Hercegovine od perioda helenizma do kasne antike. U radu sa studentima biti će akcenat na antičkoj topografiji, etnografiji, ekonomiji i kulturi na bosanskohercegovačkom područja u periodu rimske uprave. Studeti će imati priliku da se upoznaju sa modernim viđenjem pojmova rimskog osvanja, romanizacije, antičke urbanizacije i kolonizacije u kontekstu prostora današnje Bosne i Hercegovine. Kako bi se upoznali sa antičkim nasljeđem BiH na ovom predmetu je predviđena posjeta muzeju (Zemaljskom muzeju ili Muzeju Sarajeva).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je upoznati studente sa najstarijom nacionalnom historijom kroz izvore i literaturu. Budući da je riječ o studentima drugog ciklusa jedan od ciljeva ovog predmeta također je afirmisati kreativno, kritičko promišljanje o prošlosti BiH i društvenoj stvarnosti u antici.				
Ishodi učenja	1. Poznavanje osnovnih faktografskih činjenica 2. Razumijevanje historijskih uzročno – posljedičnih veza 3. Poznavanje i upotreba kritičkog aparata 4. Prezentiranje usvojenih metodoloških odrednica historijske nauke u kontekstu pisanja eseja / seminara iz perioda pd 3.st.p.n.e do 6 st.n.e 5. Motivacija za izučavanje najstarije historije Bosne i Hercegovine i Zapadnog Blakana				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Upoznavanje s literaturom. Historijska topografija autohtonih naroda koji su naseljavali prostor današnje Bosne i Hercegovine u antičko doba. Utjecaj grčke civilizacije na prostor Bosne i Hercegovine.
2.	Izvorna pisana građa o ilirskoj / panonskoj etnografiji (Πολύβιος, <i>Titus Livius Gaius Plinius Secundus Maior</i> , <i>Appianus Alexandrinus</i> , Στράβων, <i>Marcus Velleius Paterculus</i> , <i>Lucius Cassius Dio Cocceianus</i> , Κλαύδιος Πτολεμαῖος, <i>Tabula Peutingeriana</i> , <i>Cosmographia</i>). Epigrafska građa kao antički izvor (ilirski onomastika na spomenicima, imena naroda, primjeri romanizacije, rimski i ilirski kultovi spomenicima nađenim na tlu Bosne i Hercegovine).
3.	Rimska osvanja u prostora današnje BiH (Ratovi sa Japodima i Dematima. Oktavijanov ilirski rat. <i>Bellum Pannonicum</i> . Batonov ustanak (<i>Bellum Batonorum</i>)).
4.	Administrativno uređenje rimskih provincija Dalmacije i Panonije na tlu današnje BiH (nastanak provincije Ilirik, podjela Ilirika na provincije Panoniju i Dalmaciju. Definiranje pojma pregrinska <i>civitas</i> . Podjela provincije Panonije. Muncipalizacije, nastanak kolonija..)
5.	Civitates u Hercegovini (<i>Ager Epidauritanus</i> , <i>Municipium Dilluntum</i> , <i>Civitas Gliditionis</i> , <i>Civitas Melcumanis</i> , <i>Civitas Deremista</i> , <i>Ager Naronitanus</i> , <i>Civitas Derentinorum</i> , <i>Civitas Narensium</i>).
6.	Civitates u centralnoj i istočnoj Bosni (<i>Res Publica Aquarum</i> , <i>Municipium Bistuensis</i> , <i>Municipium S...</i> , <i>Civitates Desitiates</i> , <i>Colonia Ris</i> , <i>Municipium Malversiatum</i>)
7.	Peregrinske civitates i municiji u Zapadnoj Bosni i Posavini (<i>Municipium Delminensium</i> , <i>Municipum Salvium</i> , <i>Municipum Sarziaticum</i> , <i>Civitates Duri</i> , <i>Civitas Ditionum</i> , <i>Civitas Mazeiorum</i> , <i>Civitas Iapodes</i> , <i>Civitas</i> , <i>Civitas Amantini</i> , <i>Breucus</i> , <i>Civitas Oseriates</i> , <i>Civitas Colapianos</i>)
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	1. Rimski rudarski distrikt sjeverozapadne Bosne 2. Rimski rudarski distrikt istočne Bosne 3. Rimski rudarski distrikt srednje Bosne
10.	Religija autohtonog stanovništva na tlu današnje BiH u antičkom periodu
11.	Arhitektura i građevinstvo na tlu današnje BiH u periodu I do VI stoljeća Vajrstvo i slikarstvo na tlu današnje BiH u periodu I do VI stoljeća
12.	Komunikacije (Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji. Raskrsnice. Putna čvorišta. Rimski itinerariji)
13.	Rimska vojska u unutrašnjosti Dalmacije i na prostoru južne Panonije (<i>Octo cohortes Breocorum</i> . <i>Cohortes Dalmatarum</i> . Rimski vojni logori na teritoriju Bosne i Hercegovine. Konzularni beneficiari. Utjecaj vojske na religiju domaćeg

	stanovništva. Romanizacija)
14.	Trgovina, zanatstvo, poljoprivreda i stočarstvo na području današnje BiH u antičkom periodu
15.	Prostor današnje Bosne i Hercegovine u kasnoj antici. Kršćanstvo na tlu BiH. Kasnoantička arhitektura na tlu današnje BiH. Ranokršćanske biskupije na prostoru današnje BiH.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	1. Analitička metoda (analiza određenih vojno – političkih i kuturnih događaja kroz podjelu na manje tematske cjeline) 2. Heuristička metoda (postićati studete da kroz međusobni razgovor ili kroz razgovor sa nastavnik dođu do zaključaka o uzročno – posljedičnim vezama u periodu koji se obrađuje) 3. Metode izučavanja hronologije																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" data-bbox="461 1136 1437 1507"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisustvo na nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Esej / seminar</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni ispit</td> <td>45</td> <td>45%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz maksimalno tri odsustva po semestru. • aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra • seminarski rad / esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo na nastavi	10	10%	2.	Aktivnost na nastavi	10	10%	3.	Esej / seminar	15	15%	4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%	5.	Završni ispit	45	45%	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisustvo na nastavi	10	10%																										
2.	Aktivnost na nastavi	10	10%																										
3.	Esej / seminar	15	15%																										
4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%																										
5.	Završni ispit	45	45%																										
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																										

	ponuđenih tema iz perioda 3.st.p.n.e do 6.st.n.e u kontekstu bosanskohercegovačke historije • parcijalna provjera znanja polovinom semestra. Test će biti koncipiran tako da obuhvati gradivo koje će biti izloženo u prvih sedam sedmica nastave • završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra Napomena: Popis tema za seminarske radove biti će dostupan studentima na web stranici Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> Grupa autora 1966. : <i>Kulturna istorija BiH</i>, Sarajevo (poglavlja E.Pašalić i Đ.Basler). BOJANOVSKI 1988. : Ivo Bojanovski, <i>BiH u antičko doba</i>, ANU BiH, Djela knj. LXVI, CBI knj. 6, Sarajevo. PAŠALIĆ 1960. : Esad Pašalić, <i>Antička naselja i komunikacije u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo. PAŠALIĆ 1975. : Esad Pašalić, <i>Sabrano djelo</i>, Sarajevo MESIHOVIĆ 2011. : Salmedin Mesihović, <i>Rimski vuk i ilirska zmija</i>, Sarajevo. MESIHOVIĆ & ŠAČIĆ 2015. : Salmedin Mesihović & Amra Šaćić, <i>Historija Ilira</i>, Sarajevo. DŽINO & DOMIĆ KUNIĆ 2013: Danijel Džino & Alka Domić Kunić, <i>Rimski ratovi u Iliriku – povijesni antinarativ</i>, Zagreb. <i>Dodatna</i> ARHEOLOŠKI LEKSIKON BIH, Tom (I - III), 1988.: <i>Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine</i>, (ed. BORIVOJ ČOVIĆ), Tom I—III; Mape 1 — 4, Sarajevo. BASLER 1975 — 1976.: Đuro Basler, <i>Rimski metalurški pogon i naselje u dolini Japre</i>, GZM, N. S. Arheologija, sv. XXX — XXXI, 121 — 216, Sarajevo. BUSULADŽIĆ 2008.: Adnan Busuladžić, <i>Umjetnost antičkih mozaika na tlu današnje Bosne i Hercegovine / Ancient mosaics in the territory of Bosnia and Herzegovina</i>, Sarajevo. BUSULADŽIĆ 2011.: Adnan Busuladžić, <i>Rimske vile u Bosni i Hercegovini / Roman Villas in Bosnia and Herzegovina</i>, Sarajevo. BUSLADŽIĆ 2014. : Adnan Busladžić, <i>Antički željezni alat i oprema sa prostora Bosne i Hercegovine</i>, Sarajevo. GRBIĆ 2014.: Dragana Grbić, <i>Plemenske zajednice u Iliriku – predurbane administrativne strukture u rimskim provincijama između Jadrana i Dunava (I - III vek)</i>,

	Beograd. IMAMOVIĆ 1977.: Enver Imamović, <i>Antički kultni i votivni spomenici na području Bosne i Hercegovine</i>, Sarajevo MARIĆ 2015.: Almir Marić, <i>Antičko društvo na prostoru današnje Hercegovine</i>, Filozofski fakultet u Sarajevu: rukopis doktorske disertacije, Sarajevo. MESIHOVIĆ 2011.: Salmedin Mesihović, <i>Antiqvi homines Bosnae</i>, Sarajevo. MESIHOVIĆ 2014.: Salmedin Mesihović, <i>Proconsules, legati et praesides. Rimski namjesnici Ilirika, Gornjeg Ilirika i Dalmacije</i>, Sarajevo. PAŠKVALIN 2012.: Veljko Paškvalin, <i>Antički sepulkralni spomenici s područja Bosne i Hercegovine</i>, ANU BiH, Djela, LXXXIII, CBI 9, Sarajevo. RAUNIG 2004.: Branka Raunig, <i>Umjetnost i religija prahistorijskih Japoda</i>, ANU BiH, Djela, LXXXII, CBI 8, Sarajevo. ŠAČIĆ 2011.: Amra Šaćić, <i>Antički epigrafski spomenici istočne Herecegovine</i>, Filozofski fakultet u Sarajevu : rukopis magistarskog rada, Sarajevo. ŠAČIĆ 2016. : Amra Šaćić, <i>Administrative Organization of Today's Bosnia and Herzegovina during the Roman Empire (I - III century)</i>, Filozofski fakultet u Ljubljani: rukopis doktorske disertacije, Sarajevo ŠKEGRO 1999.: Ante Škegro, <i>Gospodarstvo rimske provincije Dalmacije</i>, Zagreb. VELETOVAC 2014.: Edin Veletovac, <i>Istočnobosanska rudarska oblast</i>, ANU BIH Godišnjak, CBI 43, 113 — 121, Sarajevo. ZOTOVIĆ 2002.: Radmila Zotović, <i>Population and Economy in the Eastern Part of the Roman Province of Dalmatia</i>, Oxford. ZANINOVIĆ 2015.: Marin Zaninović, <i>Ilirski ratovi</i>, Zagreb.
Napomene	Nastavnik će obaveznu literaturu studentima dati u digitalnom obliku u toku prve sedmice nastave

S I L A B U S

AKADEMSKA 2017./2018. GODINA – ZIMSKI SEMESTAR

Naziv predmeta i šifra

Bosansko društvo u srednjem vijeku FIL HIS 412

Predmetni nastavnik

Dr. Emir O. Filipović, docent

Saradnik

Izbor u toku

Sedmica	Nastavna jedinka
1. 2. - 6. 10. 2017.	Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Pregled izvora i literature.
2. 9. - 13. 10. 2017.	
3. 16. - 20. 10. 2017.	Pojava dualističke hereze i njezino suzbijanje.
4. 23.- 27. 10. 2017.	
5. 30. 10. – 3. 11. 2017.	Banovanje Stjepana II, teritorijalno širenje, banov odnos prema velikašima, napose Hrvatinićima.
6. 6. - 10. 11. 2017.	
7. 13. - 17. 11. 2017.	Dolazak franjevaca, djelovanje Crkve bosanske.
8. 20. - 24. 11. 2017.	
9. 27. 11. – 1. 12. 2017.	Provjera znanja studenata
10. 4. - 8.12. 2017.	
11. 11. - 15. 12. 2017.	Tvrtkovi odnosi s velikašima, privrženici i odmetnici, jačanje zemlje, vladar i velmože prema prilikama u susjedstvu.
12. 18. - 22. 12. 2017.	
13. 25.-29. 12. 2017.	Osvajanja u Podrinju i Dalmaciji, stjecanje kraljevskog naslova.
14. 1. - 5. 1. 2018.	
15. 8. - 12. 1. 2018.	Doba slabih vladara i moćnih oblasnih gospodara.
	Ugarske pretenzije i rastuća osmanska opasnost, unutrašnji razdori.
	Neuspjeli pokušaji spašavanja zemlje.
	Pad Bosne 1463.
	Mjesto Bosne u tokovima tadašnje evropske stvarnosti i uloga koju u sudaru s nadmoćnijom silom nije mogla dugo igrati.

PROVJERE ZNANJA

Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja:

(Navesti učešće u ocjeni (%) po elementima koji ulaze u ocjenu (npr. aktivnost, seminarski radovi, eseji, prezentacije, kvizovi, polusemestralna provjera znanja i sl. i završni ispit)

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

SILABUS

AKADEMSKA 2017./2018. GODINA – ZIMSKI SEMESTAR

Naziv predmeta i šifra   Bosna u ranom srednjem vijeku (FIL HIS 211)
Predmetni nastavnik   Dr. Emir O. Filipović, docent
Saradnik   Izbor u toku

Sedmica	Nastavna jedinka
1. 2. - 6. 10. 2017.	Pregled izvora i literature; Karakteristike bosanske historije ranog srednjeg vijeka Vrijeme seobe: narodi – Germani, Avari Slaveni. Osvrt na njihovu raniju historiju
2. 9. – 13. 10. 2017.	Stvaranje prvih teritorijalnih i političkih organizacija na području današnje BiH
3. 16. - 20. 10. 2017.	Pregled izvora i literature; Karakteristike bosanske historije ranog srednjeg vijeka Vrijeme seobe: narodi – Germani, Avari Slaveni. Osvrt na njihovu raniju historiju
4. 23.- 27. 10. 2017.	Stvaranje prvih teritorijalnih i političkih organizacija na području današnje BiH
5. 30. 10. – 3. 11. 2017.	Prva provjera znanja studenata
6. 6. - 10. 11. 2017.	Bosanskohercegovački prostor u historijama Hrvatske i Srbije
7. 13. - 17. 11. 2017.	Spomen Bosne u Porfirogenetovu djelu
8. 20. – 24. 11. 2017.	Bosanska država u drugoj polovici X. st.
9. 27. 11. – 1. 12. 2017.	Humska kneževina; Neretvanska kneževina; Travunija
10. 4. – 8.12. 2017.	Druga provjera znanja studenata
11. 11. - 15. 12. 2017.	Bosna i velike sile (Bizant, Bugarsko Carstvo, Makedonsko Carstvo)
12. 18. - 22. 12. 2017.	Razvitak bosanske države do kraja XI. st.
13. 25.-29. 12. 2017.	Društveni odnosi; Sklavinije i integracijski procesi
14. 1. – 5. 1. 2018.	Vjera Starih Slavena – pokršćavanje; Kršćanstvo i crkvena organizacija u Bosni – Bosanska biskupija. Kultura, pismenost i umjetnost ranog srednjovjekovlja na području današnje BiH
15. 8. – 12. 1. 2018.	Završni ispit

PROVJERE ZNANJA

Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja:

Oblik provjere znanja	Broj bodova u toku nastave
Prva provjera znanja	20
Druga provjera znanja	20
Seminarski rad	10
Aktivnost	10
	60 (max.)
	Broj bodova na završnom ispitu
Pismeni, usmeni ili kombinirani/pismeni i usmeni/ ispit	40

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Fakulteta.

Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta.

Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Civilizacije klasičnog doba Grčke i Rima				
Šifra/kod	FIL HIS 410	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	Drugi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2017/18
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Salmedin Mesihović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 134 E-mail: salmedin.mesihovic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 157	Termin konsultacija	utorak 11 – 13h srijeda 14 – 15h četvrtak 14 – 15h petak 10 – 12h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>1</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>2</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje sa nastavnim planom i programom. Upoznavanje sa literaturom. Detaljna historijska topografija zemalja koje je zahvatala antička grčko-rimska civilizacija. Izvorna građa i savremena historiografija. Periodizacija i kronologija grčke i rimske historije. Minojska i mikenska civilizacije, Troja i grčka mitologija, Homerska Grčka, Arhajska Grčka, Grčka kolonizacija VIII- VI st. e. Grčka u klasično doba. Aleksandar Makedonski i helenističko razdoblje razvitka grčke civilizacije. Rana Italija, Etrurci i njihova kultura, Grci na tlu Italije, italjski narodi. Rim u doba kraljeva. Doba rane Republike. Pokorenje Italije od strane Rima. Širenje Rimske Republike. Kasna Republika, Julije Cezara. Oktavijan August i stvaranje Carstva. Carevi iz dinastije Julijevaca- Klaudijevaca, Flavijevaca i Antonina. Rimska ekonomika, kultura, religija, umjetnost. Širenje istočnih kultova u I i II st. n. e. i doba ranog kršćanstva. Kasno Rimsko Carstvo. 476 god.n.e. i sudbina Zapadnog Rimskog Carstva.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj je znatno produbiti znanja historije, arheologije i umjetnosti svijeta klasičnih civilizaciji od početka II. milenijuma p. n. e., do kraja sredine I milenijuma n. e., kako bi student stekao temeljna znanja za bavljenje historijskom naukom.				
Ishodi učenja	1. Poznavanje osnovnih faktografskih činjenica 2. Razumijevanje historijskih uzročno – posljedičnih veza 3. Poznavanje i upotreba kritičkog aparata				

	4. Presentiranje usvojenih metodoloških odrednica historijske nauke u kontekstu pisanja eseja / seminara iz perioda pd 3.st.p.n.e do 6 st.n.e 5. Motivacija za izučavanje najstarije historije Bosne i Hercegovine i Zapadnog Blakana

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje s nastavnim planom i programom. Upoznavanje s literaturom. Detaljna historijska topografija zemalja koje je zahvatala antička grčko-rimska civilizacija.
2.	Periodizacija i kronologija grčke i rimske historije. Izvori za grčku i rimsku historiju.
3.	Minojska i mikenska civilizacija
4.	Troja i grčka mitologija, homerska Grčka i arhajska Grčka. Utjecaj mitologije na grčku umjetnost. Grčki paneon i religijska u grčkim polisima. Nastanak polisa. Rana grčka filozofija. Analiza izvora vezanih za grčku religiju.
5.	Grčka kolonizacija VIII–VI pr. n. e. i širenje grčke kulture na Mediteranu i crnomorskim obalama. Nastanak i razvoj demokratskog i oligarhijskog uređenja u najznačajnijim grčkim polisima. Igre u staroj Grčkoj (Olimpijske, Pitijske, Istamske i Nemjeske igre.) Analiza izvora vezanih za grčku kulturnu historiju.
6.	Grčka u klasično doba (lirsko i elegijsko pjesništvo, drama, slikarstvo, kiparstvo, arhitektura, Periklovo zlatno doba atenske demokratije, privreda, filozofija, politički i vojni sukobi Atene i Sparte). Analiza pisane izvorne građe koja se odnosi na grčko društvo u klasičnom razdoblju.
7.	Aleksandar Makedonski i helenističko razdoblje razvitka grčke civilizacije. Analiza pisane izvorne građe koja se odnosi na period Helenizma.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Rana Italija, Etrurci i njihova kultura, Grci na tlu Italije, italjski narodi..). Rim u doba kraljeva. (Kralj. Komicije. Senat Rimski panteon.) Analiza izvorne građe koja se odnosi na period rimskog kraljevstva.
10.	Doba rane Republike. (Pokorenje Italije od strane Rima. Širenje Rimske republike. Italijanski identitet i asimilacija. Odnos Rima i Kartagine. Punske ratove. Nobilitet. Vitezovi. Plebs. Filozofija. Način života. Jezik. Referme braće Grah. Ličnosti koje su obilježile ovaj period u razvoju rimske države.)Analiza izvorne građe koja se odnosi na punske ratove.
11.	Kasna Republika Julija Cezara. Oktavijan August i stvaranje Carstva. (Viđenje Cezara u historiografiji modernog doba. Značajne ličnosti - Pompej, Ciceron, Marko Antonije, Livija Kleopatra. Romanizacija i kosmopolitizam Mediterana). Analiza izvorne građe koja se odnosi na doba kasne republike.
12.	Doba principata (Pjesništvo Augustovog doba. Politička dešavanja iz doba Julijevaca, Flavijevaca, Antonona i Severa. Zakonodavstvo. Društvena stratifikacija.) Analiza izvorne građe koja se odnosi na doba principata.
13.	Fenomeni rimskog društva (klendar, mjere, djetinjstvo, obrazovanje, znanost, latinica

	i druga pisma rimske države, rodni odnosi, brak, seksualnost u rimskom svijetu, medicina, sahrane, rimska imena, ishrana, odjevanje rimskog svijeta, muzika, gladiatorske igre)
14.	Vizuelna umjetnost (mozaik, skulptura, reljefi, freske, geme i kameje). Arhitektura (Beton, ceste, akvadukti, kupališta, amfitetari, tetari, hipodromi, mostovi, Cirkus, trijumfalni lukovi, <i>domus</i> , <i>villa</i> , <i>insula</i> , hramovi, bazilike ...). Komparacija svakodnevnog života u Rimu sa životom savremenog čovjeka.
15.	Kasno Rimsko carstvo do 476. godinane i sudbina Zapadnog rimskog carstva. (Dominat. Tetrarhija. Doba ranog kršćanstva. Podjela carstva. Zenit rimske kulture. Analiza izvorne građe koja se odnosi na dominat.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	1. Analitička metoda (analiza određenih vojno – političkih događaja kroz podjelu na manje tematske cjeline) 2. Heuristička metoda (postići da kroz međusobni razgovor ili kroz razgovor sa nastavnikom dođu do zaključaka o uzročno – posljedičnim vezama u periodu koji se obrađuje) 3. Metode izučavanja hronologije																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisustvo na nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Esej / seminar</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni ispit</td> <td>45</td> <td>45%</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo na nastavi	10	10%	2.	Aktivnost na nastavi	10	10%	3.	Esej / seminar	15	15%	4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%	5.	Završni ispit	45	45%	Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisustvo na nastavi	10	10%																										
2.	Aktivnost na nastavi	10	10%																										
3.	Esej / seminar	15	15%																										
4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%																										
5.	Završni ispit	45	45%																										
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																										

	maksimalno tri odsustva po semestru. • aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra • seminarski rad / esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar nastavne oblasti historija klasičnog doba Grčke • parcijalna provjera znanja polovinom semestra. Test će biti koncipiran tako da obuhvati gradivo iz oblasti kasne republike, rimskog principata i dominata • završna provjera znanja koja obuhvata materiju iz oblasti – fenomeni rimske civilizacije Napomena: Popis tema za seminarske radove biti će dostupan studentima na web stranici Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. F. Papazoglu, Istorija helenizma, Vladavina Aleksandra Velikog-Doba dijadoha, Beograd 1995; 2. G. F. Chamoux, Grčka civilizacija, Beograd 1967; 3. P. Grimal, Rimska civilizacija, Beograd 1968, 4. Oksfordska istorija rimskog sveta, Beograd, 1999; 5. S. Mesihovid, Skripta za historiju starog Rima, 2012.

	<i>Dodatna</i> 1. N. A. Maškin, Istorija starog Rima, Beograd 1951; 2. D. Brujid, Vodič kroz svet antike, Beograd, 2002; 3. V. V. Struve-D. P. Kalistov, Stara Grčka, Sarajevo, 1959; 4. F. Papazoglu. Istorija helenizma, Beograd, 1967; 5. H. Kreissig, Povijest helenizma, Zagreb, 1987;
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Društvo i ekonomija u osmanskoj Bosni od 15. do kraja 18. st.				
Šifra/kod	FIL HIS 413	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	2	Semestar	9	Ak. godina	2017/18.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Fahd Kasumović			
	Kontakt podaci	Kabinet:140 Email: fahd.kasumovic@gmail.com Telefon:033 253 252	Termin konsultacija	UTO: 9:00-12:00 SRI: 9:00-12:00	
Saradnik	Ime i prezime	Minela Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 Email:minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 161	Termin konsultacija	UTO: 14:00-16:00 SRI: 9:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 2 </u> ; seminar <u> 1 </u> ; vježbe <u> 2 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na nastavi će biti obrađene različite teme iz društvene, ekonomske i kulturne povijesti Bosne i Hercegovine u periodu od uspostavljanja prvih stalnih osmanskih uporišta i osvajanja srednjeovjekovnog Bosanskog kraljevstva, u 15. stoljeću, do konca 18. stoljeća. Studenti će se upoznati s konceptom izučavanja izučavanja društveno-ekonomske i kulturne historije, dok će u osmanskom kontekstu steći znanja o strukturi društva, društvenim procesima, društvenim odnosima, socijalnim i kulturnim praksama, odnosima centra i periferije, karakteristike geopolitičkog položaja zapadnobalkanskih osmanskih provincija te međusobnoj povezanosti različitih društvenih sfera. Navedena problematika bit će obrađena uz posvećivanje posebne pažnje prepoznavanju povijesne dinamike te razumijevanju povijesti kroz različite diskurse i perspektive. Osim toga, vodit će se računa o upoznavanju studenata s narativima izvorima i raznovrsnom primarnom građom, mogućnostima njenog interpretiranja, kao i o pojašnjavanju načina na koji su spomenuti izvori korišteni u historiografiji.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je osposobljavanje studenata da razumijevaju, kritički evaluiraju i dekonstruiraju historiografske reprezentacije i diskurse o društvu, ekonomiji i kulturi u BiH u ranom novom vijeku.				
Ishodi učenja	Studenti razumijevaju historiografske reprezentacije društveno-ekonomskih i				

kulturnih prilika na tlu BiH u ranom novom vijeku, kao i način na koji su konstruirane i reproducirane različite slike povijesti. Kritički evaluiraju i interpretiraju različite vrste teksta, primarne i sekundarne izvore, unaprjeđuju akademsku komunikaciju i debatne vještine te mogu uspješno u pismenoj i usmenoj formi prezentirati kompleksna pitanja koja se odnose na historiju društva, ekonomije i kulture.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Pitanje osmanske društvene organizacije i bosansko-hercegovačka historiografija
9-13.10.	
2.	Društveni položaj vojne klase u Bosnu u XV i XVI stoljeću
16-20.10.	
3.	Proizvodna klasa i njen društveni i pravni položaj u Bosnu za vrijeme osmanske uprave u XV i XVI stoljeću
23-27.10.	
4.	Značajne ličnosti u Bosni u XV i XVI stoljeću
30.10-3.11.	
5.	Promjene u strukturi društva u Bosni u XVII i XVIII stoljeću
6-10.11.	
6.	Značajne ličnosti u Bosni u XVII i XVIII stoljeću
13-17.11.	
7.	Privredni centri u Bosanskom ejaletu
20-24.11.	
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
27.11-1.12.	
9.	Trgovina u Bosni za vrijeme osmanske uprave
4-8.12.	
10.	Zanati i esnafska organizacija
11-15.12.	
11.	Selo i zemljoradnja u Bosni za vrijeme osmanske uprave
18-22.12.	
12.	Stočarstvo i stočarsko stanovništvo
25-29.12.	
13.	

1-5.1.2018.	Rudarstvo
14.	Svakodnevni život u osmanskoj Bosni
8-12.1	
15.	Odjeci ekonomskih i političkih kriza Osmanskog carstva u Bosanskom ejaletu
15-19.1.	
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
22-26.1.	
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
29.1-2.2.	
18.	
5.2-9.2.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)																																					
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">R. br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Aktivnost</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Seminarski rad / Esej</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Polusemestralni ispit</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">40</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">40</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: _____</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: 1. Aktivnost: Boduju se dolazak na nastavu, učešće u diskusijama, referati i prezentacije. Bodovi se dodjeljuju u rasponu od 1 do 10. 2. Seminarski rad / Esej: Bodovi se dodjeljuju u rasponu od 1 do 10. Boduju se struktura rada, argumentacijska linija i metodološki pristup, samostalnost u donošenju zaključaka, prezentacija. Rad je potrebno prezentirati u učionici i braniti. 3. Polusemestralni ispit obavlja se u vidu testa. 4. Završni ispit je usmeni. Student dobija dva pitanja.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost	10	10	2.	Seminarski rad / Esej	10	10	3.	Polusemestralni ispit	40	40	4.	Završni ispit	40	40	5.												Ukupno: _____			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Aktivnost	10	10																																		
2.	Seminarski rad / Esej	10	10																																		
3.	Polusemestralni ispit	40	40																																		
4.	Završni ispit	40	40																																		
5.																																					
Ukupno: _____			100%																																		

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Aličić, A. (1996) <i>Pokret za autonomiju Bosne od 1831. do 1832.</i> Sarajevo. 2. Grupa autora (1998) <i>BiH od najstarijih vremena do kraja drugog svjetskog rata.</i> Sarajevo. 3. Handžić, A. (1994) <i>Studije o Bosni.</i> Istanbul. 4. <i>Historija naroda Jugoslavije I, II</i> (1959). Zagreb. 5. Kasumović, I. (1999) <i>Školstvo i obrazovanje u bosanskom ejaletu za vrijeme osmanske uprave.</i> Mostar. 6. Kreševljaković, H. (1991) <i>Izabrana djela I-IV.</i> Sarajevo. 7. Pelidija, E. (1989) <i>Bosanski ejalet od Karlovačkog do Požarevačkog mira (1699-1718).</i> Sarajevo. 8. Sućeska, A. (1965) <i>Ajani, prilog izučavanju lokalne vlasti u našim zemljama za vrijeme Turaka.</i> Sarajevo. 9. Šabanović, H. (1982) <i>Bosanski pašaluk.</i> Sarajevo. 10. Filipović, N. (1955) „Odžakluk timari”. U: <i>POF V.</i> 11. Simpozij <i>Vlasi u XV i XVI vijeku</i> (1983), u: Radovi ANUBiH, LXXIII. 12. Šabanović, H. (1969) "Vojno uređenje Bosne od 1463. g do kraja XVI st". U: <i>GDI BiH XI.</i> 13. Kasumović, F. (2014), "Osmanska agrarna politika i nadmetanje za zemlju u jugoistočnoj Evropi", U: <i>Anali GHB XXXV.</i> <i>Dodatna</i> 1. Hadžibegić, H. (1966) <i>Glavarina u osmanskoj državi.</i> Sarajevo. 2. Vasić, M. (1967) <i>Martolosi u jugoslovenskim zemljama pod turskom vladavinom.</i> Sarajevo 3. Filipović, N. (1952) "Pogled na osmanski feudalizam", u: <i>GDI BiH IV.</i> 4. Filipović, N (1974) "Vlasi i uspostava timarskog sistema u Hercegovini", U: <i>Godišnjak ANUBiH, XII/10.</i> 5. Kasumović, F. (2010), "Koncept dobročinstva i poreska oslobođenja u Osmanskom carstvu", <i>POF 60.</i> 6. Sućeska, A. (1965) "O nastanku čifluka u našim zemljama", u: <i>GDI BiH XVI.</i> 7. Sućeska, A. (1960) "Malikana", u: <i>POF 8-9.</i>

	8. Sućeska, A. (1966) "Seljačke bune u Bosni u 17 i 18 stoljeću", u: GDI BiH XVII. 9. Sućeska, A. (1961), "Promjene u sistemu izvanrednog oporezivanja u Turskoj u XVII st." u: <i>POF X-XI</i>. 10. Sućeska, A. (1954) "Vakufski krediti u Sarajevu". u: <i>Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu II</i>. 11. Grupa autora (1999) <i>Rudarstvo i metalurgija BiH od praistorije do početka XX vijeka</i>. Zenica 12. Đurđev, B. (1947) "O vojnicima". U: GZM u Sarajevu, ns II. 13. Mujić, M. (1953) "Položaj cigana u jugoslovenskim zemljama pod osmanskom vlašću". U <i>POF III-IV</i>. 14. Handžić, A. (1975) <i>Tuzla i njena okolina u XVI vijeku</i>. Sarajevo.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Evropska i svjetska historija novog vijeka do 1918.				
Šifra/kod	FIL HIS 303	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	10
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2017/18
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Amila Kasumović			
	Kontakt podaci	Kabinet:140 Email:akasumovic80@gmail.com Telefon:033 253 252	Termin konsultacija	Pon. 17:00-20:00 Sri. 16:00-18:00	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet:139 Email:minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033 253 161	Termin konsultacija	Ut. 14:00-16:00 Pet. 9:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja _6_; seminar__1_ ; vježbe __2__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Nakon što se studenti upoznaju s temama koje će slušati u toku predavanja i na seminarima, predstavlja im se popis izvora i literature koje će biti dužni koristiti u toku nastave i za ispite. Potom će se upoznati s temama koje će se obrađivati u sklopu ovog predmeta - pojam humanizma i renesanse; doba velikih geografskih otkrića; pojava reformacije (predstavnicima, širenje protestantske misli, vjerski sukobi, period vjerske tolerancije); Tridesetogodišnji rat (uzroci, povod, tok, zaključenje Vestfalskog mira, rat Španije i Francuske); ratovi za dinastička nasljeđa (uzroci, povod, tok i završetak rata za špansko, poljsko, austrijsko i bavarsko nasljeđe, posljedice); doba prosvijećenosti (filozofska misao, najveći predstavnici, pojava „enciklopedista”, put ka revoluciji); privreda i društvo Evrope u ovom periodu (kratak presjek kroz ovaj period i komparacija između pojedinih evropskih zemalja); američki rat za nezavisnost; francuska građanska revolucija (stanje u Francuskoj pred revoluciju, izbijanje i prvi dani revolucije, periodizacija francuske revolucije, osnovna obilježja svakog od perioda spomenutih u periodizaciji); Napoleonovo preoblikovanje Evrope (Napoleonova uloga u revoluciji, Napoleonovi ratovi, nova slika Evrope, kraj Napoleonovog napredovanja i pad); doba revolucionarnih previranja (uzroci, povodi i posljedice revolucija u Evropi 1830. i 1848.), ujedinjenje Italije i Njemačke (upoznavanje sa uslovima koji su vladali u ovim podijeljenim zemljama u prvoj polovici 19.st., tok ujedinjenja i nova slika Evrope); stvaranje različitih saveza u Evropi pred Prvi svjetski rat; Prvi svjetski rat				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Studente treba upoznati sa osnovnim pojmovima koji su vezani za period ranog novog vijeka i tzv. dugog devetnaestog stoljeća, bez kojih se ne bi moglo shvatiti gradivo s kojim će se studenti upoznati u nastavku studija. Shvatanja evropskih i svjetskih historijskih dešavanja i procesa olakšat će studentima uočavanje i razumijevanje takvih ili sličnih pojava u nacionalnoj historiji, te ih usmjeriti na komparativni pristup određenim historijskim problemima.
Ishodi učenja	Studenti bi trebali prepoznati glavne procese i dešavanja vezana za period između 1500. i 1918. godine. Također, bilo bi poželjno da iste mogu komparirati sa istim ili sličnim procesima koji su obilježili nacionalnu povijest u navedenom vremenskom okviru. Na koncu, insistirat će se na studentskoj analizi i interpretaciji određenih povijesnih problema, kao i propitivanju dosadašnjih historiografskih dostignuća.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Evropski moreplovci i „novi“ svijet: sukob civilizacija?
9.-13.10.	
2.	Vjerski identitet u Evropi u ranom novom vijeku
16.-20.10.	
3.	Temelji modernog obrazovanja
23.-27.10.	
4.	Ekonomске doktrine u začetku: merkantilizam
30.10.-3.11.	
5.	Evropska diplomacija na testu: Tridesetogodišnji rat (1618-1648)
6.-10.11.	
6.	Radanje nove nacije: Američki rat za nezavisnost
13.-17.11.	

7.	Evropska društva u 18. stoljeću: komparativna analiza
20.-24.11.	
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
27.11.-1.12.	
9.	Početak „novog“ doba: Francuska revolucija i preobrazba evropskih društava
4.-8.12.	
10.	Nacionalni pokreti u Evropi 1830-1918
11.-15.12.	
11.	Povijest svakodnevnice: što je to?
18.-22.12.	
12.	Razvoj bankarstva u 19.stoljeću
25.-29.12.	
13.	Mejđi reforme u Japanu
1.-5.1.2018.	
14.	Evropska diplomacija pred I svjetski rat
8.-12.1.	
15.	I svjetski rat
15.-19.1.	
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
22.1.-26.1.	
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
29.1-2.2.	
18.	
5.2 - 9.2.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predstavljanje sadržaja putem multimedijalnih prezentacija Rad na izvorima Diskusija o historiografskim dostignućima na datu temu

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Aktivnost	10	10%
2.	Esej / SeminarSKI rad	10	10%
3.	Polusemestralni ispit	40	40%
4.	Završni ispit	40	40%
5.			
Ukupno: __100__ bodova			100%

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

1. Aktivnost: dolazak na nastavu, priprema prezentacije na zadatu temu, diskusija na nastavi. Za svaki pojedini segment se dodjeljuju bodovi od 1 do 10, a potom se računa prosječan broj bodova: $(a+b+c):3$.
2. Esej / SeminarSKI rad: bodovi se dodjeljuju u rasponu od 1 do 10 u ovisnosti od ponuđenog sadržaja (8-12 strana). Boduje se korištena literatura, struktura rada, metodološki pristup u Uvodu, te Zaključak.
3. Polusemestralni ispit: u pitanju je test od 40 pitanja. Svako pitanje nosi po 1 bod.
4. Završni ispit: kandidatima se nude tri teme, od kojih se uzima jedna i piše se esej (pismeni rad).

Napomena:

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

Skala ocjenjivanja

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;

	f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> Anderson, M. S. (2002) <i>Evropa u XVIII veku</i>. Beograd: Clio. Kenigsberger, H., Mouz, Dž., Bouler, Dž. (2002) <i>Evropa u šesnaestom veku</i> Penington, D. H. (2002) <i>Evropa u sedamnaestom veku</i>. Beograd. <i>Povijest svijeta, II</i> (2005). Split: Marjantisak. Herder, H. (2003) <i>Evropa u devetnaestom veku</i>. Beograd.
	<i>Dodatna</i> Luis, Bernard (2002) <i>Kulture u konfliktu</i>. Sarajevo Kardum, Livia (2013) <i>Suton stare Evrope: europska diplomacija i Prvi svjetski rat</i>, Zagreb.
Napomene	

UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija drevnih civilizacija i klasičnog doba I				
Šifra/kod	FIL HIS 107	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	16
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2017/18
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Preduvjeta nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr. Salmedin Mesihović; doc.dr. Amra Šaćić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 134 E-mail: salmedin.mesihovic@ff.unsa.ba amra.sacic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 157	Termin konsultacija	utorak 11 – 13h srijeda 14 – 15h četvrtak 14 – 15h petak 10 – 12, 17 -18h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>5</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>6</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet je koncipiran tako da se studentima prezetiraju samo najvažniji segmenti nastanka i razvoja prvih civilizacija (Egipat, Mezopotamija, Hetiti, Fenikija, Izrael, Palestina, Persija, Indija, Kina). Posebna pažnja se posvećuje najstarijim europskim civilizacijama, minojskoj, mikenskoj i grčkoj odnosno helenskoj. Pored izučavanja vojne historije na nastavi se studentima prezentira egipatska, sumerska i grčka mitologija, religija, arhitektura, nauka, umjetnost, izvorna građa itd. Nastava je popraćena prikazivanjem dokumenatnih filmova, replika arheoloških predmeta sa Bliskog Istoka i stare Grčke, te adekvatnim PowerPoint prezentacijama. Važan segment rada na ovom predmetu predstavlja upoznavanje studenata sa praktičnim radom sa historijskim kartama na kojima su ucrtani najvažniji gradovi i države Bliskog Istoka i stare Grčke. Tokom sesmetra studeti pišu jedan seminarski rad.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je da se studenti na upoznaju sa kuturno - historijskim tekovinama drevnih civilizacija (Egipat, Mezopotamija, Hetiti, Fenikija, Izrael, Palestina, Persija, Indija, Kina). Pored toga studenti trebaju da ovladaju znanjem o razvitku egejsko – grčke (helenske) civilizacije koja se smatra koljevkom europske civilizacije.				

Ishodi učenja	1. Poznavanje osnovnih faktografskih činjenica 2. Razumijevanje historijskih uzročno – posljedičnih veza 3. Poznavanje i upotreba kritičkog aparata 4. Prezentiranje usvojenih metodoloških odrednica historijske nauke u kontekstu pisanja eseja / seminara iz perioda pd 3.st.p.n.e do 6 st.n.e 5. Motivacija za izučavanje najstarije historije Bosne i Hercegovine i Zapadnog Blakana

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa literaturom i njen pregled. Izvorna građa (spomenici materijalne kulture, klinopisni natpisi, svjedočanstva antičkih pisaca) za historiju drevne Mezopotamije, starog Egipta i helenske civilizacije.
2.	Opći pojam Starog istoka, geografski smještaj, regionalna podjela i osnovne karakteristike Starog istoka. Prirodni uslovi Mezopotamije. Arhaisko doba. Formiranje najstarijeg društva (III milenij prije nove ere). Sumer i Akad (najstarije države u Mezopotamiji).
3.	Egipatska civilizacija (Prehistorija, Kalendar, pismo, Tinisko doba. Doba Stare Države. Odnosi prema susjedima, vjera i arhitektura. Organizacija Stare Države. Društvene prilike, trgovina. Doba Srednje Države. IX i X dinastija, XI i XII dinastija. Provala Hiksa i oslobođenje od Hiksa).
4.	Egipatska civilizacija (<i>Doba Nove Države</i> . Nova vjera. Oživljavanje egipatskog imperijalizma. Vladari ratnici. Vanjska politika. Uređenje imperije. Društvene prilike. Doba Saiske Države. Prevlast Asirije. Psametih. Babilonci. Amazis, perzijska ekspanzija. Unutarnje prilike. Arhitektura, umjetnost, vjera. Grci u Egiptu.)
5.	Kulturno - historijski razvoj prvi država drevnog Istoka (Sumersko-akadsko doba, Starobabilonsko carstvo, Asirija, Hetska država, Kaanan, Fenikija, Urartu, Novobabilonsko carstvo, Perzija, Stara Indija i Stara Kina)
6.	Historijska topografija Stare Grčke. Izvori i suvremena historiografija. Periodizacija i hronologija grčke historije. Grčka mitologija.
7.	Egejski svijet u III i II milenijumu. Kontinentalna Grčka od XXV do XVII st. e.. Egejski otoci u III i početkom II milenijuma st. e. Kreta od XXX do XII st. e (pismo, umjetnost, religija, arhitektura. Troja, Mikena (arhitektura, umjetnost, pismo, kultura).
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Migracija grčkih plemena. Pitanje Dorana i dorska seoba. Grci i narodi Male Azije. Homerska Grčka, Sparta, Kreta, Tesalija i Beotija od IX do V st. e. Grčka

	kolonizacija VIII- VI st. e. (Uzroci i osnovni pravci kolonizacije. Značaj i posljedice).
10.	Atika u VII i VI st.e. Kilonova urota. Drakonovi zakoni, Solonovo zakonodavstvo. Pizistratova tiranija. Klistenovo zakonodavstvo. Privredni razvoj Grčke od VII do VI st.e.
11.	Grčko-perzijski ratovi.(Jonski ustanak. Prvi i drugi Darijev pohod. Kserksov pohod. Termopili. Salamina. Plateja. Mikale. Posljedice grčko - perziskih ratova).
12.	Atenski pomorski savez.. Perikle. Ekonomski razvoj Grčke klasičnog perioda. Umjetnost grčke klasičnog perioda. Peloponeski rat (Faze rata. Sicilska ekspedicija. Završni period rata.
13.	Grčka u prvoj polovini IV st. e. Socijalno-privredna kriza u grčkoj početkom IV st. e. Hegemonija Sparte. Korintski rat i carski mir iz 386. st. e. Sparta, Teba i Atena 380-370 st. e.
14.	Drugi pomorski savez, pobjeda nad Spartom i mir iz 371. st. e. Boj kod Leuktre i demokratski pokret na Peloponezu. Mlađa tiranija u Grčkoj i Maloj Aziji. Uspon Makedonije i propast nezavisnosti Grčke. Aleksandar Makedonski i stvaranje helenističkih država. Uzrok i propast nezavisnosti stare Grčke.
15.	Izvori za izučavanje helenizma. Aleksandar Makedonski i njegovi ratovi. Ratovi među dijadosima i stvaranje helenističkih država. Država Seleukida. Helenistički Egipat. Makedonija i Grčka
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	1. Analitička metoda (analiza određenih vojno – politčkih događaja kroz podjelu na manje tematske cjeline) 2. Heuristička metoda (posticati studete da kroz međusobni razgovor ili kroz razgovor sa nastavnik dođu do zaključaka o uzročno – posljedičnim vezama u periodu koji se obrađuje) 3. Metode izučavanja hronologije

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" data-bbox="461 243 1435 621"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prisustvo na nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Esej / seminar</td> <td>15</td> <td>15%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni ispit</td> <td>45</td> <td>45%</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: <u>100</u> bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: 1. obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz maksimalno tri odsustva po semestru. 2. aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra 3. seminarski rad / esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar nastavne oblasti historija Starog Istoka 4. parcijalna provjera znanja polovinom semestra. Test će biti koncipiran tako da obuhvati gradivo iz oblasti historija starog Egipta i grčka mitologija 5. završna provjera znanja koja obuhvata materiju iz oblasti historija stare Grčke Napomena: Popis tema za seminarske radove biti će dostupan studentima na web stranici Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo na nastavi	10	10%	2.	Aktivnost na nastavi	10	10%	3.	Esej / seminar	15	15%	4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%	5.	Završni ispit	45	45%									Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prisustvo na nastavi	10	10%																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10%																																		
3.	Esej / seminar	15	15%																																		
4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%																																		
5.	Završni ispit	45	45%																																		
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. V. I. Avdijev, Istorija Starog Istoka, Beograd, 1952. 2. G. Novak, Egipat, Zagreb, 1967; I. Uranid, Stari Egipat, Zagreb 2002. 3. The Times, Atlas svjetske historije. 4. V. V. Struve-D. P. Kalistov, Stara Grčka, Sarajevo, 1959.																																				

	5. F. Papazoglu, Istorija helenizma, Beograd, 1967. 6. F. Papazoglu, Istorija helenizma, Vladavina Aleksandra Velikog-Doba dijadoha, Beograd 1995. 7. Kreissig, Povijest helenizma, Zagreb, 1987. 8. Homer, Ilijada i Odiseja. 9. R. Grevs, Grčki mitovi, Beograd, 1969.
	<i>Dodatna</i> 1. Z. Kosidovski, Biblijske legende, Beograd 2002. 2. Historija čovječanstva, Tom II, sv. 1-2, Zagreb, 1969. 3. A.P. Ranovič, Helenizam i njegova istorijska uloga, Sarajevo 1962. 4. Okfordska istorija Grčke i helenističkog sveta, Beograd, 1999. 5. D. Brujid, Vodič kroz svet antike, Beograd, 2002
Napomene	Nastavnici će obaveznu literaturu studentima dati u digitalnom obliku u toku prve sedmice nastave

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA HISTORIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija jugoistočne Evrope (1918-2000)				
Šifra/kod	FIL HIS 326	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Peti	Ak. godina	2017/2018
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	-				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Amir Duranović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E-mail: amir.duranovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 161	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	Minela Radušić, MA, asistent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E-mail: minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 161	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>3</u> ; seminar <u>1</u> ; vježbe <u>2</u> .				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predavanja će obuhvatiti obradu ključnih pitanja razvoja jugoistočne Evrope u 20. st.: raspad dviju imperija (Osmanskoga carstva i Austro-Ugarske monarhije) i stvaranje novih država u jugoistočnoj Evropi; politički odnosi i društveni razvoj u pojedinim državama, s fokusom na jugoslavenski prostor; razvoj stanovništva (nacionalna, vjerska i socijalna struktura - sličnosti i razlike u pojedinim zemljama jugoistočne Evrope). Politički odnosi između zemalja jugoistočne Evrope: kontakti i problemi (pitanje Kosova i Makedonije); značaj jugoistočne Evrope u širem kontekstu evropske politike; pokušaji stvaranja saveza balkanskih zemalja: Mala Antanta i Balkanski sporazum; jugoistočna Evropa u Drugom svjetskom ratu: sudbina pojedinih zemalja, sa akcentom na jugoslavenski prostor. Materijalne i demografske posljedice Drugog svjetskog rata. Kontekstualiziranje historije jugoistočne Evrope u okviru odnosa velikih sila. Različiti utjecaji na historiju jugoistočne Evrope: politički i privredni razvoj zemalja u kojima Sovjetski savez ima veliki utjecaj - Albanija, Rumunija, Bugarska; stanje u Jugoslaviji u kontekstu evropske i svjetske politike; politički odnosi zemalja jugoistočne Evrope - različite faze u tim odnosima; ideje o stvaranju Balkanske federacije; Balkanski pakt. Komunizam i socijalne promjene u zemljama jugoistočne Evrope. Jugoistočna Evropa u postkomunističko doba (transformacija komunističkih partija i sudbina komunističkih lidera; kriza i raspad Jugoslavije - nastanak i razvoj novih država. Jugoistočna Evropa i tranzicija društava. Euroatlanske integracije.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Upoznavanje s glavnim fenomenima i društvenim procesima na prostoru jugoistočne Evrope u 20. stoljeću s ciljem razumijevanja savremenih društvenih kretanja.
Ishodi učenja	Uspješnim okončanjem predviđenih obaveza u okviru ovog kolegija studenti su u mogućnosti razumjeti razvojnu liniju glavnih fenomena i društvenih procesa na prostoru jugoistočne Evrope u 20. stoljeću, zatim širu promjenu odnosa prema jugoistočnoj Evropi tokom 20. stoljeća i vanjske utjecaje koji su transformirali političke, ekonomske, društvene i kulturne odnose na širem jugoistočnoevropskom prostoru te ih kritički propitivati i povezivati sa savremenim društveno-političkim kretanjima.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa sadržajem i ciljevima predmeta. Izvori i literatura.
2.	Imperije na umoru. Jugoistočna Evropa i stvaranje nacionalnih država. Prostor - Vrijeme - ljudi. Politička karta jugoistočne Evrope, prekrajanje granica, demografski i socijalni potencijal. Sličnosti i razlike.
3.	Prvi svjetski rat i stvaranje jugoslavenske države.
4.	Političke prilike u Kraljevstvu SHS/Kraljevini Jugoslaviji. Kontinuitet krize i kriza kontinuiteta.
5.	Međunarodni položaj jugoslavenske države. Vanjska politika. Korijeni - usmjerenja - postignuća.
6.	Na kraju - početak. Drugi svjetski rat i Jugoslavija.
7.	Materijalne i demografske posljedice Drugog svjetskog rata.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Evropa na kraju Drugog svjetskog rata. "Željezna zavjesa" i kontekstualiziranje jugoistočne Evrope na pragu Hladnog rata.
10.	Jugoistočna Evropa - Sovjetski savez - Jugoslavija. Pozicioniranje i orijentiranje.
11.	Socijalizam na jugoslavenski način.
12.	Politički sistem - formacije i deformacije. Potraga za funkcionalnom formulom.
13.	Jugoslavenska socijalistička svakodnevnica.

14.	Kolaps socijalističkog sistema, raspad Jugoslavije. Jugoistočna Evropa i postsocijalističke države. Na pragu novog milenija.
15.	Jugoslavenske i postjugoslavenske studije. <i>Evaluacija rada nastavnika. Ovjera urednosti prisustva nastavi.</i>
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se izvodi kroz predavanja i vježbe gdje će studenti biti upoznati sa ključnim pitanjima historije jugoistočne Evrope 20. stoljeća. Predavanja će biti fokusirana na krupna pitanja historije jugoistočne Evrope, njen razvoj i historiografsku elaboraciju prijelomnih događaja tokom 20. stoljeća. Nastavom na vježbama studenti će se detaljno upoznati sa pojedinim pitanjima društvene historije jugoistočne Evrope s posebnim fokusom na kritičko propitivanje historijskih izvora.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja: pisani test</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Individualni rad: Pisanje eseja</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Aktivnosti tokom nastave</td> <td>20</td> <td>20%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni razgovor</td> <td>30</td> <td>30%</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Polusemestralna provjera znanja: pisani test o gradivu koje se obrađuje tokom semestra u ukupnoj vrijednosti 40 bodova. • Uspješno pisanje eseja o konkretnom pitanju historije jugoistočne Evrope u vrijednosti od 10 bodova. • Evaluacija zajedničkog rada na predavanjima i vježbama u vrijednosti od 20 bodova. • Završni usmeni razgovor u vrijednosti 30 bodova. Napomena: Studenti su dužni ostvariti najmanje 50% mogućeg broja bodova tokom semestra kako bi pristupili završnom dijelu ispita.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralna provjera znanja: pisani test	40	40%	2.	Individualni rad: Pisanje eseja	10	10%	3.	Aktivnosti tokom nastave	20	20%	4.	Završni razgovor	30	30%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Polusemestralna provjera znanja: pisani test	40	40%																						
2.	Individualni rad: Pisanje eseja	10	10%																						
3.	Aktivnosti tokom nastave	20	20%																						
4.	Završni razgovor	30	30%																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;																								

	b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Krizman, B. (1975) <i>Vanjska politika jugoslavenske države 1918–1941</i>. Diplomatsko-historijski pregled. Zagreb. 2. Tomasevich, J. (1979) <i>Četnici u Drugom svjetskom ratu 1941–1945</i>. Zagreb. 3. Petranović, B. (1988) <i>Istorija Jugoslavije 1918-1988</i>. Knjiga I - III. Beograd. 4. Garde, P. (1996) <i>Život i smrt Jugoslavije</i>. Zagreb 5. Bilandžić, D. (1999) <i>Hrvatska moderna povijest</i>. Zagreb, ili: Goldstein, I. (2008) <i>Hrvatska 1918-2008</i>. Zagreb. 6. Kamberović, H. (ur.) (2003) <i>Historijski mitovi na Balkanu</i> (zbornik radova). Sarajevo. 7. Matković, H. (1998) <i>Povijest Jugoslavije (1918.-1991.) Hrvatski pogled</i>. Zagreb. 8. Ramet, S. P. (2009). <i>Tri Jugoslavije – Izgradnja države i izazov legitimacije 1918.-2005</i>. Zagreb. 9. Pintar Manojlović O. (ur.) (2011) <i>Tito – viđenja i tumačenja</i>. Beograd. <i>Dodatna</i> • Po preporuci nastavnika i saradnika.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju / Katedra za arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija stare Grčke				
Šifra/kod	FIL HIS 230	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	5
Ciklus studija	PRVI	Semestar	TREĆI	Ak. godina	2017/18
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Preduslova za upis na ovaj predmet nema				
Jezik izvođenja nastave	bosanski jezik				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof.dr.Salmedin Mesihović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 134 E-mail: salmedin.mesihovic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 157	Termin konsultacija	utorak 11 – 13h srijeda 14 – 15h četvrtak 14 – 15h petak 10 – 12h	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u>1</u> ; seminar _____; vježbe <u>2</u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet je koncipiran tako da se studentima prezetiraju samo najvažniji segmenti nastanka i razvoja grčke civilizacije. Pored izučavanja vojne historije na nastavi se studetima prezentira grčka mitologija, religija, arhitektura, nauka, umjetnost, izvorna građa itd. Važan segment rada na ovom predmetu predstavlja upoznavanje studenata sa praktičnim radom sa historijskim kartama na kojima su ucrtani najvažniji polisi stare Grčke				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti stiču temeljna znanja iz historije, arheologije i umjetnosti stare Grčke početka II milenijuma prije nove ere do uspostave rimske vlasti na prostorima helenskog svijeta				
Ishodi učenja	1. Poznavanje osnovnih faktografskih činjenica 2. Razumijevanje historijskih uzročno – posljedičnih veza 3. Poznavanje i upotreba kritičkog aparata 4. Prezentiranje usvojenih metodoloških odrednica za razumjevanje kulturno – historijskih procesa				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje studenta sa literaturom. Detaljna historijska topografija prostora koji baštini tekovine grčke civilizacije.
2.	Antička grčka historiografija i mitologija.
3.	Periodizacija i hronologija grčke historije i civilizacije
4.	Kulturno - historijski razvoj Minojske civilizacije
5.	Mikena (pismo, umjetnost, religija, arhitektura, vojska), Trojanski rat
6.	Nastanak Ilijade i Odiseje, Homerska Grčka
7.	Arhajska Grčka (nastanak polisa, otkriće politike, početci filozofije)
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Ekonomsko - politički razvitak Grčke VIII - V st.p.n.e (razvoj Lakedemonije, Atike, Tesalije i Beotije. Grčka kolonizacija obala Crnog mora i jugoistočne obale Sredozemnog mora)
10.	Grčko - perzijski ratovi (Uzoroci i povod za rat. Bitka na Maratonskom polju, bitka kod Termopila, Bitka kod Salamine. Posljedice rata.)
11.	Život i društvo u klasičnoj grčkoj (Društvo, porodica, pravda i kultura u historijskom razdoblju vladavine Perikla i robovlasničke demokratije u Atini)
12.	Peloponeski rat (Uzroci i povod za rat. Arhimadov rat. Pad Perikla. Opsada Plateje. Operacija kod Pila. Pojava Alkibijada. Sicilijaska ekspedicija. Bitka kod Egospotama.)
13.	Posljedice Peloponeskog rata (Vladavina Tridestorice tirana, Bitka kod Leuktre i demokratski pokret na Peloponezu. Jačanje Makedonije)
14.	Uspon Makedonije i propast nezavisnosti grčkih polisa (Filip II, Prvi i Drugi sveti rat. Korinski kongres. Dolazak Aleksandra Velikog na vlast i njegova osvanja)
15.	Helenističko razdoblje (Diadosi. Helenistička kraljevstva. Promjene u kulturnom i društvenom životu.)

16.	Završni ispit za studente I. I II. ciklusa po Bolonjskom procesu
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	1. Analitička metoda (analiza određenih vojno – političkih događaja kroz podjelu na manje tematske cjeline) 1. Heuristička metoda (postići studente da kroz međusobni razgovor ili kroz razgovor sa nastavnikom dođu do zaključaka o uzročno – posljedičnim vezama u periodu koji se obrađuje) 2. Metode izučavanja hronologije																												
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">R. br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Prisustvo na nastavi</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Aktivnost na nastavi</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Esej</td> <td style="text-align: center;">15</td> <td style="text-align: center;">15%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Polusemestralna provjera znanja</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">20%</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">45</td> <td style="text-align: center;">45%</td> </tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: right;">Ukupno: <u> 100 </u> bodova</td> <td></td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz maksimalno tri odsustva po semestru. • aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra • esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar nastavne oblasti historija stare Grčke • parcijalna provjera znanja polovinom semestra. • završna provjera znanja koja obuhvata materiju iz oblasti historija stare Grčke Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo na nastavi	10	10%	2.	Aktivnost na nastavi	10	10%	3.	Esej	15	15%	4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%	5.	Završni ispit	45	45%	Ukupno: <u> 100 </u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Prisustvo na nastavi	10	10%																										
2.	Aktivnost na nastavi	10	10%																										
3.	Esej	15	15%																										
4.	Polusemestralna provjera znanja	20	20%																										
5.	Završni ispit	45	45%																										
Ukupno: <u> 100 </u> bodova			100%																										

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Grevs R., Grčki mitovi, Beograd, 1969. 2. Homer, Ilijada i Odiseja. 3. Struve V.V. —Kalistov P., Stara Grčka, izd. VeselinMasleša, Sarajevo, 1959. 4. Papazoglu F., Istorija helenizma, Beograd, 1967. 5. Papazoglu F. , Istorija helenizma, Vladavina Aleksandra Velikog-Doba dijadoha, Beograd 1995. 6. Kreissig H., Povijest helenizma, Zagreb, 1987.
	<i>Dodatna</i> 1. Brujić D., Vodič kroz svet antike, Beograd, 2002. 2. Grupa autora, Okfordska istorija Grčke i helenističkog sveta, Beograd, 1999. 3. Ranović A.P., Helenizam i njegova istorijska uloga, Sarajevo 1962.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija jugoistočne Evrope u osmanskom periodu (do kraja 18. st);				
Šifra/kod	FIL HIS 225	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	9
Ciklus studija	I	Semestar	III	Ak. godina	2017/18.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Amila Kasumović			
	Kontakt podaci	Kabinet:140 Email:akasumovic80@gmail.com Telefon:033 253 252	Termin konsultacija	Pon. 17:00-20:00 Sri. 16:00-18:00	
Saradnik	Ime i prezime	Minela Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 Email:minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 161	Termin konsultacija	Ut. 14:00-16:00 Pet. 9:00-12:00	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja ____4__ ; seminar ____1__ ; vježbe ____3__				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Studentima će biti predstavljene različite teme iz vojno-političke, društveno-ekonomske i kulturne historije jugoistočne Evrope u osmanskom periodu od osmanskih osvajanja do konca 18. st. Također će biti predstavljen način na koji je osmanska država prerasla iz sitnog bejluka u carstvo i silu koja se u vrijeme svog najvećeg uspona protezala na tri kontinenta, kao i izgradnja osmanskog državnog i društveno-ekonomskog sistema, uz definiranje i analiziranje glavnih karakteristika tzv. „klasičnog perioda“. Nakon toga, preći će se na obrađivanje vojno-političkih dešavanja i društveno-ekonomskih prilika u postklasičnom periodu, uz temeljito analiziranje manifestacija krize u Carstvu te načina na koji se ono prilagođavalo novonastaloj situaciji. Pri tom, nastojat će se upoređivati historijske prilike na jugoistoku Evrope s dešavanjima u ostatku carstva, a potom, i s prilikama u ostatku Evrope.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je upoznavanje studenta s historijskim prilikama u jugoistočnoj				

	Evropi u period od stvaranja i jačanja Osmanskog carstva do konca 18 st.
Ishodi učenja	Studenti trebaju uočiti okolnosti koje su dovele do toga da mali osmanski bejluk izraste u Osmansko carstvo. Također, trebaju shvatiti koji su osnovni mehanizmi na kojima je počivala osmanska država, te znati komparirati iste s mehanizmima ostalih evropskih sila tog vremena.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Nastanak osmanske dinastije. Širenje Carstva.
9-13.10.	
2.	Osmanlije kao velika prijetnja Evropi: Mehmed Fatih
16-20.10.	
3.	Osmansko carstvo na vrhuncu moći: Sulejman Kanuni
23-27.10.	
4.	Pregled osnovnih trgovinskih tokova kod Osmanlija
30.10-3.11.	
5.	Nauka u Osmanskom carstvu
6-10.11.	
6.	Dvor i dvorski život
13-17.11.	
7.	Osmansko društvo: struktura, elite i podanici
20-24.11.	
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
27.11-1.12.	
9.	Odnos Osmanskog carstva i Habsburgovaca u 17. i 18. stoljeću
4-8.12.	
10.	Rusko-osmanski odnosi u 17. i 18. stoljeću
11-15.12.	
11.	Opasnost na Sredozemlju: Mlečani
18-22.12.	
12.	Svakodnevni život Osmanlija

25-29.12.	
13.	Osmanski obrazovni sistem
1-5.1.2018.	
14.	Hrišćani i Jevreji u Osmanskom carstvu
8-12.1	
15.	Evropske slike „strašnog Turčina“
15-19.1.	
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
22-26.1.	
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
29.1-2.2.	
18.	
5.2-9.2.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)																																					
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">R. br.</th> <th style="text-align: center;">Elementi praćenja</th> <th style="text-align: center;">Broj bodova</th> <th style="text-align: center;">Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1.</td> <td>Aktivnost</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2.</td> <td>Esej / Seminarski rad</td> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3.</td> <td>Polusemestralni ispit</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">40</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4.</td> <td>Završni ispit</td> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">40</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: _____</td> <td style="text-align: center;">100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: 1. Aktivnost: dolazak na nastavu, priprema prezentacije na zadatu temu, diskusija na nastavi. Za svaki pojedini segment se dodjeljuju bodovi od 1 do 10, a potom se računa prosječan broj bodova: $(a+b+c):3$. 2. Esej / Seminarski rad: bodovi se dodjeljuju u rasponu od 1 do 10 u ovisnosti od ponuđenog sadržaja (8-12 strana). Boduje se korištena literatura, struktura rada, metodološki pristup u Uvodu, te Zaključak. 3. Polusemestralni ispit: u pitanju je test od 40 pitanja. Svako pitanje nosi po 1 bod. 4. Završni ispit: kandidatima se nude tri teme, od kojih se uzima jedna i piše	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost	10	10	2.	Esej / Seminarski rad	10	10	3.	Polusemestralni ispit	40	40	4.	Završni ispit	40	40	5.												Ukupno: _____			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Aktivnost	10	10																																		
2.	Esej / Seminarski rad	10	10																																		
3.	Polusemestralni ispit	40	40																																		
4.	Završni ispit	40	40																																		
5.																																					
Ukupno: _____			100%																																		

	se esej (pismeni rad). Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. <i>Historija osmanske države i civilizacije</i> (prir. E. Ihsanoglu) (2004). Sarajevo. 2. <i>Historija naroda Jugoslavije I, II</i> (1959). Zagreb. 3. Inaldžik, H. (1974, 2002) <i>Osmansko carstvo, klasično doba 1300-1600</i>. Beograd. Zagreb. 4. <i>Istorija Osmanskog carstva</i> (prir. R. Mantran) (2002). Beograd. 5. Matuz, J. (1992) <i>Osmansko carstvo</i>. Zagreb. 6. Pelidija, E. (1989) <i>Bosanski ejalet od Karlovačkog do Požarevačkog mira (1699-1718)</i>. Sarajevo. 7. Sućeska, A. (1965) <i>Ajani, prilog izučavanju lokalne vlasti u našim zemljama za vrijeme Turaka</i>. Sarajevo. 8. Hadžibegić, H. (1966) <i>Glavarina u osmanskoj državi</i>. Sarajevo 9. Zirojević, O. (2007) <i>Srbija pod turskom vlašću (1450-1804)</i>. Beograd

	<i>Dodatna</i> 1. Močanin, N. (2001) <i>Slavonija i Srijem u razdoblju osmanske vladavine</i>. Slavonski Brod 2. Đurđev, B. (1953) <i>Turska vlast u Crnoj Gori u XVI i XVII vijeku</i>. Sarajevo 3. Miović, V., (2005) <i>Dubrovačka republika u spisima osmanskih sultana</i>. Dubrovnik 4. Filipović, N. (1952) <i>Pogled na osmanski feudalizam</i>, u: GDI BiH IV. Sarajevo 5. Vasić, M. (1967) <i>Martolosi u jugoslovenskim zemljama pod turskom vladavinom</i>. Sarajevo
Napomene	

SILABUS

AKADEMSKA 2017./2018. GODINA – ZIMSKI SEMESTAR

Naziv predmeta i šifra   Odnos crkve i države u srednjem vijeku (FIL HIS 418)
Predmetni nastavnik   Dr. Emir O. Filipović, docent
Saradnik   Izbor u toku

Sedmica	Nastavna jedinka
1. 2. - 6. 10. 2017.	Univerzalni koncept božanskog porijekla vlasti
2. 9. – 13. 10. 2017.	Lik antičkog vladara
3. 16. - 20. 10. 2017.	Milanski edikt 313. godine – Pretvaranje kršćanstva u ideološku osnovu vlasti
4. 23.- 27. 10. 2017.	Karakter vladarske časti u ranom srednjem vijeku
5. 30. 10. – 3. 11. 2017.	Nastanak pojma: “Dei gratia”
6. 6. - 10. 11. 2017.	Okrunjenje Karla Velikog za cara 800. godine
7. 13. - 17. 11. 2017.	Diktat pape Grgura VII. 1075. godine
8. 20. – 24. 11. 2017.	Provjera znanja studenata
9. 27. 11. – 1. 12. 2017.	Papinstvo Inocenta III (1198-1216)
10. 4. – 8.12. 2017.	Reakcija vladarskih dinastija Zapadne Evrope
11. 11. - 15. 12. 2017.	Paradigma budućnosti: Filip IV Lijepi (1285-1314). Lik makjavelijanskog vladara.
12. 18. - 22. 12. 2017.	Nastanak nacionalnih (biskupskih) crkava u Zapadnoj Evropi
13. 25.-29. 12. 2017.	Crkva bosanska – episkopska crkva između Istoka i Zapada
14. 1. – 5. 1. 2018.	Raskid sa papinskim autoritetom: Reformacija i pojava apsolutne monarhije
15. 8. – 12. 1. 2018.	Završni ispit

PROVJERE ZNANJA

Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja:

Oblik provjere znanja	Broj bodova u toku nastave
Prva provjera znanja	20
Druga provjera znanja	20
Seminarski rad	10
Aktivnost	10
	60 (max.)
	Broj bodova na završnom ispitu
Pismeni, usmeni ili kombinirani/pismeni i usmeni/ ispit	40

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Fakulteta.

Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta.

Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.

SILABUS

AKADEMSKA 2017./2018. GODINA – ZIMSKI SEMESTAR

Naziv predmeta i šifra	Opća historija ranog srednjeg vijeka (V-XI st.) (FIL HIS 203)
Predmetni nastavnik	Dr. Emir O. Filipović, docent
Saradnik	Izbor u toku

Sedmica	Nastavna jedinka
1. 2. - 6. 10. 2017.	Periodizacija historije srednjeg vijeka
2. 9. - 13. 10. 2017.	Velika seoba naroda: Porijeklo naroda, razvoj i pravci kretanja, ustrojstvo država: a) Huni, b) Vizigoti, c) Burgundi, d) Vandali, e) Ostrogoti, f) Langobardi, g) Franci.
3. 16. - 20. 10. 2017.	Evropa karolinškog doba Obnova Carstva na Zapadu, Karolinška renesansa.
4. 23.- 27. 10. 2017.	Arapi Predislamska Arabija, Pojava i širenje Islama
5. 30. 10. – 3. 11. 2017.	Bizant VI-XI st. – jedina država dostojna toga imena
6. 6. - 10. 11. 2017.	Venecija do XII stoljeća
7. 13. - 17. 11. 2017.	Njemačko carstvo, Italija i pape od IX do XI stoljeća
8. 20. – 24. 11. 2017.	Prva provjera znanja studenata
9. 27. 11. – 1. 12. 2017.	Normani i njihova ekspanzija Uspostavljanje normanskih država u sjevernoj Francuskoj, Siciliji i Engleskoj
10. 4. - 8.12. 2017.	Carstvo i Papstvo u XI stoljeću
11. 11. - 15. 12. 2017.	Feudalno društvo na Zapadu do XI stoljeća
12. 18. - 22. 12. 2017.	Ekonomski razvitak Zapadne Evrope krajem XI st.
13. 25.-29. 12. 2017.	Vjerske prilike u ranom srednjem vijeku.
14. 1. – 5. 1. 2018.	Kultura zapadne Evrope u ranom srednjem vijeku
15. 8. – 12. 1. 2018.	Druga provjera znanja studenata

PROVJERE ZNANJA

Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja:

Oblik provjere znanja	Broj bodova u toku nastave
Prva provjera znanja	20
Druga provjera znanja	20
Seminarski rad	10
Aktivnost	10
	60 (max.)
	Broj bodova na završnom ispitu
Pismeni, usmeni ili kombinirani/pismeni i usmeni/ ispit	40

VREDNOVANJE ZNANJA STUDENATA

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.

Po završetku redovnih zimskih i ljetnih ispitnih rokova, kao i poslije jesenjeg ispitnog roka, rezultati ispita objavljuju se na WEB stranici Fakulteta.

Rezultati ispita moraju biti objavljeni po svim segmentima vrednovanja znanja studenata, u skladu sa Zakonom i Odlukom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta.

Zbog zaštite privatnosti, rezultati ispita ne smiju se objavljivati po imenima studenata nego pod brojem indeksa.

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Osmansko carstvo i Dubrovačka republika				
Šifra/kod	FIL HIS 263	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	2
Ciklus studija	1	Semestar	2	Ak. godina	2017/18.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	/				
Jezik izvođenja nastave	BHS				
Nastavnik	Ime i prezime	Fahd Kasumović			
	Kontakt podaci	Kabinet:140 Email: fahd.kasumovic@gmail.com Telefon:033 253 252	Termin konsultacija	UTO: 9:00-12:00 SRI: 9:00-12:00	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci		Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja <u> 1 </u> ; seminar <u> </u> ; vježbe <u> 1 </u>				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Na nastavi će biti obrađene teme koje se odnose na temeljne karakteristike političkih i ekonomskih veza između Osmanskog carstva i Dubrovačke republike u periodu od polovine 15. stoljeća do ukidanja Republike 1808. Studenti će se upoznati s načinom na koji su došla u dodir dva politička entiteta na istočnom Mediteranu koji su imali različita politička uređenja i sisteme kulturnih i društvenih vrijednosti. Nakon toga, predstaviti će se nijanse njihove višestoljetne koegzistencije i interakcije, pri čemu biti govora i o različitim kulturnim i socijalnim praksama koje su zabilježene u povijesnim izvorima te o vezama koje su uspostavljali s ostalim evropskim državama, pogotovo u onim slučajevima u kojem je to moglo utjecati na međusobne odnose Dubrovčana i Osmanlija. Navedena problematika bit će obrađena uz posvećivanje posebne pažnje prepoznavanju povijesne dinamike te razumijevanju povijesti kroz različite diskurse i perspektive. Osim toga, vodit će se računa o upoznavanju studenata s narativnim izvorima i raznovrsnom primarnom građom, mogućnostima njenog interpretiranja, kao i o pojašnjavanju načina na koji su spomenuti izvori korišteni u historiografiji.				

Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj predmeta je osposobljavanje studenata da razumijevaju, kritički evaluiraju i dekonstruiraju historiografske reprezentacije odnosa Osmanskog carstva i Dubrovačke republike, kao i da postojeća znanja o navedenom pitanju uspješno kontekstualiziraju u društveno-političke i kulturne okolnosti mediteranske zone u kasnom srednjem i ranom novom vijeku.
Ishodi učenja	Studenti razumijevaju historiografske reprezentacije političkih i ekonomskih veza Osmanskog carstva i Dubrovnika, kao i način na koji su konstruirane i reproducirane različite slike povijesti. Kritički evaluiraju i interpretiraju različite vrste teksta, primarne i sekundarne izvore, unaprjeđuju akademsku komunikaciju i debatne vještine te mogu uspješno u pismenoj i usmenoj formi prezentirati kompleksna pitanja koja se odnose na historiju društva, ekonomije i kulture.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1. 9-13.10.	Uvod u predmet: osvrt na historiografsku literaturu
2. 16-20.10.	Arhivska građa za izučavanje osmansko-dubrovačkih odnosa
3. 23-27.10.	Prvi kontakti Osmanskog carstva i Dubrovačke republike
4. 30.10-3.11.	Političko uređenje Dubrovačke republike
5. 6-10.11.	Dubrovački harač
6. 13-17.11.	Dubrovački poklisari i diplomati u Istanbulu
7. 20-24.11.	Odnos Dubrovčana prema namjesnicima Bosanskog ejaleta i hercegovačkim sandžakvezirima
8. 27.11-1.12.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9. 4-8.12.	Osnovne odlike osmanske i dubrovačke trgovinske razmjene
10. 11-15.12.	Povlastice dubrovačkih trgovaca u Osmanskom carstvu
11.	

18-22.12.	Dubrovačko i osmansko pomorstvo
12.	Osmanski razbojnici i Dubrovčani
25-29.12.	
13.	Diplomatske i političke krize u odnosima Osmanlija i Dubrovčana
1-5.1.2018.	
14.	Odnos Dubrovnika i evropskih sila u ranom Novom vijeku
8-12.1	
15.	Kraj Dubrovačke republike
15-19.1.	
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
22-26.1.	
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
29.1-2.2.	
18.	
5.2-9.2.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)																																	
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Aktivnost</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Esej</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Polusestrialni ispit</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: _____100_bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: 1. Aktivnost: Boduju se dolazak na nastavu, učešće u diskusijama, referati i prezentacije. Bodovi se dodjeljuju u rasponu od 1 do 10. 2. Esej: Bodovi se dodjeljuju u rasponu od 1 do 10. Boduju se struktura rada, argumentacijska linija i metodološki pristup, samostalnost u donošenju zaključaka, prezentacija. Rad je potrebno prezentirati u učionici i braniti.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Aktivnost	10	10	2.	Esej	10	10	3.	Polusestrialni ispit	40	40	4.	Završni ispit	40	40	5.								Ukupno: _____100_bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Aktivnost	10	10																														
2.	Esej	10	10																														
3.	Polusestrialni ispit	40	40																														
4.	Završni ispit	40	40																														
5.																																	
Ukupno: _____100_bodova			100%																														

	3. Polusemestralni ispit obavlja se u vidu testa. 4. Završni ispit je usmeni. Student dobija dva pitanja. Na završnom ispitu neće biti zastupljeno gradivo koje je student položio na polusemestralnom ispitu.
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Miović, V. (2005) <i>Dubrovačka republika u spisima osmanskih sultana</i>. Dubrovnik. 2. Miović, V. (2008) <i>Dubrovačka republika u spisima namjesnika Bosanskog ejaleta i Hercegovačkog sandžaka</i>. Dubrovnik. 3. Miović, V. (2003) <i>Dubrovačka diplomacija u Istanbulu</i>. Dubrovnik. 4. Harris, R. (2006), <i>Povijest Dubrovnika</i>. Zagreb. <i>Dodatna</i> 1. Božić, I. (1952) <i>Dubrovnik i Turska u XIV i XV veku</i>. Beograd. 2. Samardžić, R. (1983) <i>Veliki vek Dubrovnika</i>. Beograd. 3. Popović, T. (1973) <i>Dubrovnik i Turska u XVI veku</i>. Beograd. 4. Vinaver, V (1960) <i>Dubrovnik i Turska u XVIII veku</i>. Beograd.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Identiteti na Balkanu				
Šifra/kod	FIL HIS 569b	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	8
Ciklus studija	II	Semestar	3.	Ak. godina	2017/2018
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/српски/hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Husnija Kamberović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 142 E-mail: husnija.kamberovic@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija	srijeda, 19-20	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 0; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Obrađivat će se tipologije identiteta, nacionalni i drugi identiteti, odnos nacije i nacionalizma, etnička osnova nacionalnih identiteta, nacionalni i vjerski identiteti, nacionalni i kulturni identiteti, odnos nacionalnog i regionalnog identiteta, političkih elita i nacionalnih, ali i drugih identiteta na Balkanu, pitanje identiteta svakodnevnice "običnih ljudi", odnos komunizma i nacionalnih identiteta kao i veza nacionalnih identiteta i balkanskih ratova s kraja 20. stoljeća. Težište predavanja bit će na odnosu etničkog i nacionalnog, te vjerskog i nacionalnog identiteta. Sadržaj predmeta će se uglavnom fokusirati na pitanja identiteta na prostorima bivše Jugoslavije uz paralelnu analizu istih ili sličnih procesa u na širem balkanskom području				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Pokazati prirodu nacionalnih identiteta kao kolektivnih pojava na Balkanu				
Ishodi učenja	Studenti će biti u stanju razumjeti na koji način su se formirali identiteti na Balkanu, te razumjeti slojevitost raznih vrsta identiteta (Nacionalni, vjerski, regionalni)				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa predmetom i literaturom
2.	Teorije o nacionalnom identitetu
3.	Primordijalisti i modernisti
4.	Benedict Anderson i zamišljena zajednica
5.	Eric Hobsbawm – izumljena tradicija
6.	Etničnost, religioznost, identitet
7.	Jezik kao obilježje etničkog identiteta
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Nacionalni i regionalni identitet
10. I	Religija i identitet na Kosovu i Albaniji
11.	Makedonski nacionalni identitet
12.	Crnogorska nacija i debate o etnogenezi
13.	Nacionalni identitet Bošnjaka
14.	Osnovne obilježja razvoja nacionalnog identiteta Srba
15.	Hrvatski nacionalni identitet
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, vježbe																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" data-bbox="462 474 1437 856"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prva provjera znanja – test</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prva provjera znanje – pismeni</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Esej</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prisustvo nastavi i aktivnost</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završna provjera znanja – test</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Završna probjera znanja – pismeni</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: _____ bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Na provjeri znanja – test, studenti pokazuju koliko su savladali i usvojili činjenice i faktografiju • Na provjeri znanja – pismi, studenti pokazuju koliko mogu samostalno povezivati i interpretirati historijske procese • Esij – studenti kritički predstavljaju jednu historijsku temu • Prisustvo nastavi i aktivnosti – studenti su obavezni prisustvovati nastavi, te biti aktivni (postavljati pitanja na kraju predavanja, diskutirati o temama o kojima se iz vodi nastava) Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja – test	20	20	2.	Prva provjera znanje – pismeni	20	20	3.	Esej	10	10	4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10	5.	Završna provjera znanja – test	20	20	6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20	Ukupno: _____ bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Prva provjera znanja – test	20	20																														
2.	Prva provjera znanje – pismeni	20	20																														
3.	Esej	10	10																														
4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10																														
5.	Završna provjera znanja – test	20	20																														
6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20																														
Ukupno: _____ bodova			100%																														
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																

Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Tone Bringa (1997), <i>Biti musliman na bosanski način</i>. Sarajevo. 2.. Ger Dejjings (2005), <i>Religija i identitet na Kosovu</i>. Beograd 3. Husnija Kamberović (ur.) (2009), <i>Rasprave o nacionalnom identitetu Bošnjaka</i>. Sarajevo.
	<i>Dodatna</i> 1. Benedict Anderson (1990), <i>Nacija: zamišljena zajednica. Razmatranja o porijeklu i širenju nacionalizma</i>. Zagreb. 2. Robert D. Greenber (2005), <i>Jezik i identitet na Balkanu. Raspad srpsko-hrvatskoga</i>. Zagreb. 3. Hans-Ulrich Wehler (2005), <i>Nacionalizam. Povijest, oblici, posljedice</i>. Zagreb. 4. Antoni D. Smit (20102), <i>Nacionalni identitet</i>. Beograd. 5. Miroslav Hroch (2006), <i>Društveni preduvjeti nacionalnih preporoda u Europi</i>. Zagreb. 6. Marija Todorova (20062), <i>Imaginarni Balkan</i>. Beograd 7. Božidar Jezernik (ur.) (2010), <i>Imaginarni Turčin</i>. Beograd
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Nacionalni mitovi na Balkanu				
Šifra/kod	FIL HIS 469a	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	8
Ciklus studija	II	Semestar	1.	Ak. godina	2017/2018
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/српски/hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Husnija Kamberović			Termin konsultacija
	Kontakt podaci	Kabinet: 142 E-mail: husnija.kamberovic@ff.unsa.ba Telefon:		Utorak, 15-16	
Saradnik	Ime i prezime				Termin konsultacija
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:			
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1; seminar 0; vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Nastavni sadržaj će se fokusirati na predstavljanje pojave nacionalnih mitova u balkanskim društvima u 20. stoljeću u kontekstu historijskih procesa. Težište će biti usmjereno na definiranje pojmova nacionalnosti, nacionalnih i političkih mitova i mitologija, zatim na njihovu prirodu, uzroke njihovih pojava i njihove posljedice. Na konkretnim primjerima iz historije zemalja bivše Jugoslavije pokazati sličnosti i razlike nacionalnih mitova kao i analizu modela stvaranja historijskih mitova, te ukazati na zloupotrebu povijesti, odnosno (zlo)upotrebu izgrađenih historijskih mitova u političke svrhe				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Razumjeti kontekste u kojima izrastaju nacionalni mitovi i na koji način se ti mitovi upotrebljavaju u političkom životu				
Ishodi učenja	Sposobnos razlikovanja historije i mita				

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa sadržajem predmeta
2.	Tipologije i teorije o naciji i nacionalizmu i nacionalni mitovi, Nacionalni i politički mitovi
3.	Simboli, nacionalni mitovi i državni identitet
4.	Mit o pobjedi i identifikacija s herojima; mit o neprijatelju
5.	Albanski nacionalni mitovi
6.	Makedonski nacionalni mitovi
7.	Bugarski nacionalni mitovi
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Crnogorski nacionalni mitovi
10.	Mit o nebeskoj Srbiji
11.	Hrvatski nacionalni mitovi
12.	Bošnjački nacionalni mitovi
13.	Upotreba nacionalnih mitova u ratovima na Balkanu koncem 20. stočjeća
14.	Kraj panslavenskog mita
15.	Historija i nacionalna mitologija
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, seminar, vježbe																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1"><thead><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr></thead><tbody><tr><td>1.</td><td>Prva provjera znanja – test</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>2.</td><td>Prva provjera znanje – pismeni</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>3.</td><td>Esej</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>4.</td><td>Prisustvo nastavi i aktivnost</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završna provjera znanja – test</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td>6.</td><td>Završna probjera znanja – pismeni</td><td>20</td><td>20</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: _____ bodova</td><td>100%</td></tr></tbody></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Na provjeri znanja – test, studenti pokazuju koliko su savladali i usvojili činjenice i faktografiju • Na provjeri znanja – pismeni, studenti pokazuju koliko mogu samostalno povezivati i interpretirati historijske procese • Esej – studenti kritički predstavljaju jednu historijsku temu • Prisustvo nastavi i aktivnosti – studenti su obavezni prisustvovati nastavi, te biti aktivni (postavljati pitanja na kraju predavanja, diskutirati o temama o kojima se iz vodi nastava) Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja – test	20	20	2.	Prva provjera znanje – pismeni	20	20	3.	Esej	10	10	4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10	5.	Završna provjera znanja – test	20	20	6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20					Ukupno: _____ bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prva provjera znanja – test	20	20																																		
2.	Prva provjera znanje – pismeni	20	20																																		
3.	Esej	10	10																																		
4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10																																		
5.	Završna provjera znanja – test	20	20																																		
6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20																																		
Ukupno: _____ bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				

Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Benedict Anderson (1990), <i>Nacija: zamišljena zajednica. Razmatranja o porijeklu i širenju nacionalizma</i>. Zagreb. 2. Eric J. Hobsbawm (1993), <i>Nacije i nacionalizam</i>. Zagreb. 3. George Schopflin i Geoffrey Hosking (1997), <i>Myths and Nationhood</i>. London. 4. Raul Žirarde (2000), <i>Politički mitovi i mitologije</i>. Beograd 5. Kamberović, H. (ur.) (2003) <i>Historijski mitovi na Balkanu</i> (zbornik radova). Sarajevo. <i>Dodatna</i> 1. Stef Jansen (2005), <i>Antinacionalizam</i>. Beograd. 2. Vjekoslav Perica (2006), <i>Balkanski idoli, I i II</i>. Beograd. 3. Miodrag Popović (20074), <i>Vidovdan i časni krst. Ogljed iz književne arheologije</i>. Beograd. 4. Majkl Bilig (2009), <i>Banalni nacionalizam</i>. Beograd. 5. Dubravka Stojanović (2009), <i>Ulje na vodi. Ogledi iz istorije sadašnjosti Srbije</i>. Beograd. 6. Ivan Čolović (2016), <i>Smrt na Kosovu polju</i>. Beograd.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Savremena Historija Bosne i Hercegovine				
Šifra/kod	FIL HIS 514	Status (obavezni ili izborni)	Obavezni	ECTS	8
Ciklus studija	II	Semestar	3.	Ak. godina	2017/2018
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski/српски/hrvatski				
Nastavnik	Ime i prezime	Husnija Kamberović			
	Kontakt podaci	Kabinet: 142 E-mail: husnija.kamberovic@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija	Četvrtak, 17-18	
Saradnik	Ime i prezime	Minela Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 132 E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3; seminar 1; vježbe 3				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	U okviru predavanja tretirat će se teme koje ukazuju na specifičnosti razvoja Bosne i Hercegovine tokom 20 stoljeća (položaj BiH u različitim državno-pravnim okvirima: prva Jugoslavija, NDH, druga Jugoslavija, položaj međunarodno priznate neovisne države); Glavni politički procesi – politički život između dva svjetska rata i prelomni događaji u političkom životu poslije Drugoga svjetskog rata; Modernizacija društva u Bosni i Hercegovini (od izrazito agrarnog prema industrijski razvijenom društvu – temeljna pitanja privrednog i socijalnog razvoja); Stanovništvo – nacionalna i vjerska struktura; položaj nacionalnih manjina i njihova uloga u integraciji BiH u šire svjetske procese; Odnosi sa islamskim svijetom; Ratovi na prostoru BiH tokom 20. stoljeća (Drugi svjetski rat 1941 – 1945 i rat 1992 - 1995: kontekst, uzroci, ratna razaranja, privredne i demografske posljedice). Posebna pažnja će biti posvećena temama o okolnostima stvaranja neovisne i				

	međunarodno priznate države Bosne i Hercegovine (izazivanje kriza od sredine 80-ih godina, međunarodni kontekst rata u BiH, agresija 1992, genocid, izgradnja BiH poslije Dayton, Bosna i Hercegovina u globalizacijskim procesima).
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Širenje spoznaja o posebnostima historije Bosne i Hercegovine u širem političkom kontekstu tokom 20 stoljeća
Ishodi učenja	Suvereno vladanje savremenom historijom Bosne i Hecegovine, sposobnost samostalnog postavljanja pitanja i argumentiranog raspravljanja o kompleksnim povijesnim procesima

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica Datum	Nastavna jedinica
1.	Upoznavanje s nastavnim planom i programom
2.	Položaj BiH u različitim državno-pravnim okvirima: prva Jugoslavija, NDH, druga Jugoslavija, položaj međunarodno priznate neovisne države Bosne i Hercegovine
3.	Iskustva sa jugoslavenskom državom iz različitih nacionalnih perspektiva u Bosni i Hercegovini
4.	Teritorijalna organizacija Bosne i Hercegovine tokom 20. stoljeća
5.	Bosna i Hercegovina 1941. - različite interpretacije
6.	Fašizam i antifašizam u Bosni i Hercegovini u Drugom svjetskom ratu
7.	Masovna stradanja stanovništva u Bosni i Hercegovina u toku Drugog svjetskog rata – Kozara
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Glavni politički i društveni procesi u Bosni i Hercegovini u vrijeme socijalizma
10.	Specifičnosti socijalizma u Bosni i Hercegovini
11.	Biografije vodećih ličnosti iz političke historije Bosne i Hercegovine u vrijeme socijalizma
12.	Osnovna obilježja privredog razvoja Bosne i Hercegovine u vrijeme socijalizma
13.	Socijalizma i kultura u Bosni i Hercegovini u vrijeme socijalizma
14.	Bosna i Hercegovina u procesu raspada jugoslavenske države

15.	Stradanja stanovništva u Bosni i Hercegovini u vrijeme rata 1992 – 1995
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanja, vježbe, siminar																																
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prva provjera znanja – test</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Prva provjera znanje – pismeni</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Esej</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Prisustvo nastavi i aktivnost</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završna provjera znanja – test</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>Završna probjera znanja – pismeni</td> <td>20</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Na provjeri znanja – test, studenti pokazuju koliko su savladali i usvojili činjenice i faktografiju • Na provjeri znanja – pismeni, studenti pokazuju koliko mogu samostalno povezivati i interpretirati historijske procese • Esej – studenti kritički predstavljaju jednu historijsku temu • Prisustvo nastavi i aktivnosti – studenti su obavezni prisustvovati nastavi, te biti aktivni (postavljati pitanja na kraju predavanja, diskutirati o temama o kojima se iz vodi nastava, aktivno sudjelovati na vježbama i seminarima) Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja – test	20	20	2.	Prva provjera znanje – pismeni	20	20	3.	Esej	10	10	4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10	5.	Završna provjera znanja – test	20	20	6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																														
1.	Prva provjera znanja – test	20	20																														
2.	Prva provjera znanje – pismeni	20	20																														
3.	Esej	10	10																														
4.	Prisustvo nastavi i aktivnost	10	10																														
5.	Završna provjera znanja – test	20	20																														
6.	Završna probjera znanja – pismeni	20	20																														
Ukupno: 100 bodova			100%																														

Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> B. Krizman (1975), <i>Vanjska politika jugoslavenske države 1918 – 1941. Diplomatsko-historijski pregled</i>, Zagreb. 2. F. Jelid-Butić (1977), <i>Ustaše i NDH 1941.-1945</i>, Zagreb. 3. J. Tomasevich (1979), <i>Četnici u Drugom svjetskom ratu 1941 – 1945</i>, Zagreb. 4. B. Petranović (1988), <i>Istorija Jugoslavije 1918-1988. Knjiga I-III</i>, Beograd. 5. N. Šehić (1991), <i>Bosna i Hercegovina 1918.-1925</i>. Sarajevo. 6. Š. Filandra (1998), <i>Bošnjačka politika u XX stoljeđu</i>, Sarajevo. 7. M. Abazović (1999), <i>Kadrovski rat za BiH (1945.- 1991.)</i>, Sarajevo. 8. E. Redžić (2001), <i>Sto godina muslimanske politike u BiH u tezama i kontroverzama istorijske nauke</i>, Sarajevo. 9. M. Minić (2002), <i>Ratovi u Hrvatskoj i BiH 1991-1995. Kako je uništena SFRJ</i>. Sarajevo-Minhen-Novi Sad -Zagreb. 10. S. M. Džaja (2004), <i>Politička realnost jugoslavenstva (1918-1991) s posebnim osvrtom na BiH</i>, Sarajevo – Zagreb <i>Dodatna</i> 1. S. Čekić (2004), <i>Agresija na Republiku Bosnu i Hercegovinu – planiranje, priprema i izvođenje</i>, I-II, Sarajevo. 2. K. Bugarel (2004), <i>Bosna. Anatomija rata</i>, Beograd. 3. V. Katz (ur.) (2007), <i>Revizija prošlosti na prostorima bivše Jugoslavije</i>. Sarajevo. 4. S. P. Ramet (2009), <i>Tri Jugoslavije – Izgradnja države i izazov legitimacije</i>

	1918.-2005. Zagreb. 5. N. Kisid Kolanović (2009), <i>Muslimani i hrvatski nacionalizam 1941.-1945.</i> Zagreb. 6. V. Katz (2011), <i>Društveni i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine 1945.-1953.</i> Sarajevo 7. H. Kamberović (2011), <i>Hod po trnju. Iz bosanskohercegovačke historije 20. stoljeda.</i> Sarajevo 8. Website Međunarodnog krivičnog tribunala i Međunarodne krizne grupe (www.crisweb.org)
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Bosna i Hercegovina i njeni susjedi u 19. stoljeću				
Šifra/kod	FIL HIS 362	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	2
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Peti	Ak. godina	2017/18
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Edin Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 132 Email:edin.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253155	Termin konsultacija	Srijeda, 11-13 Četvrtak 11-13, 15-16	
Saradnik	Ime i prezime	Ass. Minela Radušić, M.A			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E-mail: minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253161	Termin konsultacija	Utorak, 14-16 Petak, 9-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1	seminar 0	vježbe 1		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Tematski dio kolegija posvećen je definiranju uloge i mjesta Bosne i Hercegovine i pojedinih grupa njenog stanovništva u politici susjednih kneževina Srbije i Crne Gore, kao i utjecaju i praktičnim posljedicama hrvatskog nacionalnog pokreta u Hrvatskoj na Bosnu i Hercegovinu. Također, obradiće se i povratna reakcija osmanskih vlasti iz Bosanskog ejaleta, kao i domaćih političkih i društvenih subjekata na nacionalne aktivnosti iz susjedstva i na dešavanja u njemu. Dio kolegija predviđen je za komparativno sagledavanje odnosa Srbije, Crne Gore i hrvatske nacionalne elite prema Bosni i Hercegovini u 19. stoljeću, te za kratak pregled utjecaja takvih odnosa na dalji historijski razvoj Bosne i Hercegovine.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	- da studenti steknu temeljna znanja i razumijevanja o odnosima nacionalnih pokreta i nacionalnih država u nastajanju u bosanskohercegovačkom				

	susjedstvu (Srbija, Crna Gora, Hrvatska) sa Bosanskim ejaletom kao dijelom Osmanskog carstva te sa bosanskohercegovačkim stanovništvom; da se osposobljavaju za kritičko vrednovanje historijskih izvora, da multiperspektivno sagledavaju različita tumačenja procesa nacionalizacije balkanskog stanovništva u 19. stoljeću; da se osposobe da mogu uspoređivati položaj “drugog” u nacionalnim ideologijama i pojedinim balkanskim državama, međusobno i zajedno na jednoj strani i Osmanskom carstvu na drugoj (npr. muslimana u knežvini Srbiji i hrišćana u Bosni kao dijelu Osmanskog carstva).
Ishodi učenja	Poznavanje i razumijevanje glavnih karakteristika nacionalizacije stanovništva i stvaranja nacionalnih država na primjerima srpskog i hrvatskog nacionalnog pokreta u 19. stoljeću i njihovog odnosa prema Bosni i Hercegovini i njenom stanovništvu; razumijevanje i komparativno vrednovanje društvenih promjena iz perspektive univerzalnih ljudskih vrijednosti, posebno slobode, jednakosti i odnosa prema drugom i drugačijem, sposobnost kritičkog čitanja historijskih izvora i historiografskih tekstova i jasno razlikovanje historiografskog stava, mišljenja i interpretacije s jedne i historijske činjenica s druge strane. Primjena stečenog znanja o pojedinim događajima i vremenski kraćim procesima za razumijevanje cjeline i općih društvenih procesa.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznanje s nastavnim planom i programom i najznačajnijim izvorima i literaturom za ovaj kolegij.
2.	Položaj Bosne i Hercegovine u Osmanskom carstvu u 19. stoljeću.
3.	Srpski nacionalizam u 19. stoljeću.
4.	Politika Srbije prema Bosni i Hercegovini u 19. stoljeću.
5.	Načertanije.
6.	Srpski nacionalni pokret u Bosni i Hercegovini.
7.	Pitanje bosanskohercegovačkih muslimana i katolika u srpskom nacionalnom pokretu.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	

	Politika Crne Gore prema Bosni i Hercegovini u 19. stoljeću.
10.	Hrvatski nacionalizam u 19. stoljeću.
11.	Hrvatski nacionalni pokret u BiH u 19. stoljeću.
12.	Muslimani i hrvatski nacionalni pokret.
13.	Bošnjaštvo.
14.	Nacionalne stranke u Bosni i Hercegovini u doba Austro-Ugarske.
15.	Komparativno sagledavanje odnosa Srbije, Crne Gore i hrvatske nacionalne elite prema Bosni i Hercegovini u 19. stoljeću.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanje, vježbe Radionice, grupni rad, individualni rad			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:			
	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	40	(40%)
	2.	(Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova	40	(40%)
	3.	Seminarski rad ili esej	10	(10%)
	4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)
	Ukupno: 100 bodova			100%
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere			

	znanja u toku semestra, kao i na zvršnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po slijedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Pismena polusemestralna provjera znanja 40 bodova (40%), Provjera znanja na kraju semestra za drugi dio semestra 40 bodova (40%), Esej 10 bodova (10%) Aktivnost u nastavi 10 bodova (10%). Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. M. Ekmečić, "Nacionalna politika Srbije prema BiH i agrarno pitanje (1844-1875.)", <i>Godišnjak Istorijskog društva BiH</i>, br. 10, Sarajevo, 1959. 2. M. Gross, "Hrvatska politika u Bosni i Hercegovini od 1878-1914.", <i>Historijski zbornik</i>, XIX-XX, 1966/1967. 3. M. Hadžijahid, "Formiranje nacionalnih ideologija u Bosni i Hercegovini u 19. stoljeću", <i>JIC</i>, 1-2/1970, 4. E. Radušić, "Nacionalne ideje i nacionalni razvoj u Bosni i Hercegovini 19. stoljeda – od vjerskog prema nacionalnom identitetu", <i>The History of Yugoslavia in the 20th Century (Suočavanje s prošlošću – Put ka budućnosti: Istorija Jugoslavije 1918-1991)</i>, Novi Sad 2010. <i>Dodatna</i> 1. B. Anderson, <i>Nacija: zamišljena zajednica</i>, Beograd 1998. 2. I. Banac, <i>Nacionalno pitanje u Jugoslaviji</i>, Zagreb 1988. 3. Ch. Jelavich, <i>Južnoslavenski nacionalizmi</i>, Zagreb 1992. 4. Dž. Juzbašić, <i>Nacionalno-politički odnosi i jezičko pitanje bosanskohercegovačkom Saboru 1910-1914.</i>, Sarajevo, 1999. 5. M. Ekmečić, <i>Ustanak u Bosni</i>, Sarajevo, 1973. 7. D. Stranjaković, <i>Kako je postalo Garašaninovo "Načertanije"</i>, Spomenik SKA, Vol. 91.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Bosna i Hercegovina u međunarodnim odnosima u 19. stoljeću				
Šifra/kod	FIL HIS 569a	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	2
Ciklus studija	Drugi	Semestar	Treći	Ak. godina	2017/18
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Edin Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 132 Email:edin.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253155	Termin konsultacija	Srijeda, 11-13 Četvrtak 11-13, 15-16	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1 seminar 0 vježbe 1				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Tematski dio kolegija posvećen je definiranju uloge i mjesta Bosne i Hercegovine u politici velikih sila. Dio kolegija predviđen je za komparativno sagledavanje mjesta Bosne i Hercegovine u politici velikih sila i odnosima u XIX stoljeću (Istočno pitanje, BiH u istočnom pitanju, Osnivanje konzulata velikih sila u Bosni, Ciljevi velikih sila u Bosni – uporedna analiza, BiH u politici velikih sila u istočnoj krizi 1875-78, Velike sile i pitanje BiH na Berlinskom kongresu), a drugi dio za pojedinačno sagledavanje politika velikih sila prema Bosni i Hercegovini (Austrijska politika, Ruska politika, Britanska politika, Francuska politika, Pruska/Njemačka politika, Italijanska politika).				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni cilj ovog izbornog kolegija je da studenti razumiju komplikovan sistem međunarodnih odnosa unutar koncerta evropskih sila 19. stoljeća, promjenjivost u međusobnoj politici, saveze i suparništva, te posljedice tih odnosa za “male narode”, ovdje konkretno za stanovništvo Bosne i Hercegovine. Osposobljavaju se da kompariraju politike evropskih sila prema BiH kao dijelu Osmanskog carstva i				

	prema budućnosti domaćeg stanovništva. Na višoj misaonoj razini propitivati će se segmenti “Saidovog” orijentalizma na primjeru odnosa evropskih kršćanskih država prema muslimanskoj vlasti i posebno Slavenima muslimanima. Cilj je, također, da se studenti osposobljavaju za kritičko vrednovanje historiografske literature, samostalan rad na izvorima i donošenje samostalnih zaključaka o politikama 19. stoljeća i vrednovanje državnih politika iz perspektiva civilizacijskog napretka i poštivanja različitosti,
Ishodi učenja	Poznavanje i više misaono razumijevanje glavnih karakteristika historijskog kretanja, kao i razumijevanje i komparativno vrednovanje društvenih promjena iz perspektive univerzalnih ljudskih vrijednosti, posebno slobode i jednakosti, i pojedinaca i kolektiva Sposobnost kritičkog čitanja historijskih izvora i vrednovanja historiografskih tekstova na višoj misaonoj razini. Primjena stečenog konkretnog znanja o pojedinim događajima i vremenski kraćim procesima za razumijevanje cjeline i općih društvenih procesa (na primjerima međunarodne politike i odnosa između deklarativnih i stvarnih ciljeva velikih sila). Osposobljavanje za samostalno stvaranje na nivou prilagođenom drugom ciklusu studija.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznanje s nastavnim planom i programom i najznačajnijim izvorima i literaturom za ovaj kolegij.
2.	Istočno pitanje.
3.	Bosna i Hercegovina u Istočnom pitanju.
4.	Orijentalizam.
5.	Austrijska politika.
6.	Ruska politika.
7.	Britanska politika.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata
9.	Francuska, Pruska/Njemačka i Italijanska politika.

10.	„Domaće“ viđenje politike evropskih sila u Bosni i Hercegovini.
11.	Srpska politika.
12.	Crnogorska politika.
13.	Bosanskohercegovački ustanak i otvaranje Istočne krize.
14.	Carigradska konferencija i Sanstefanski mirovni sporazum
15.	Velike sile i pitanje Bosne i Hercegovine na Berlinskom kongresu
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanje, vježbe Radionice, grupni rad, individualni rad																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Polusemestralna pismena provjera znanja</td> <td>35</td> <td>(35%)</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova</td> <td>35</td> <td>(35%)</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Seminarski rad ili esej</td> <td>20</td> <td>(20%)</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>10</td> <td>(10%)</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po sljedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	35	(35%)	2.	Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova	35	(35%)	3.	Seminarski rad ili esej	20	(20%)	4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	35	(35%)																						
2.	Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova	35	(35%)																						
3.	Seminarski rad ili esej	20	(20%)																						
4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						

	znanja: Pismena polusemestralna provjera znanja 35 bodova (35%), Pismena provjera znanja na kraju semestra za drugi dio semestra 35 bodova (35%), Esej 20 bodova (20%) Aktivnost u nastavi 10 bodova (10%). Napomena:
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. A. Dž. P., Tejlor, <i>Borba za prevlast u Evropi 1848-1918</i>, Sarajevo 1968. 2. I. Tepić, <i>Bosna i Hercegovina u ruskim izvorima (1856-1878)</i>, Sarajevo 1988. 3. E. Radušić, <i>Bosna i Hercegovina u britanskoj politici od 1857. do 1878</i>, Sarajevo 2013. <i>Dodatna</i> 1. E. Said, <i>Orijentalizam</i>, Sarajevo, 1999. 2. M, Ekmečić, <i>Ustanak u Bosni 1875-1878</i>, Veselin Masleša, Sarajevo 1973 (II izdanje). 3. G. Jakšić, <i>Bosna i Hercegovina na Berlinskom kongresu</i>, Beograd 1955. 4. <i>Međunarodni naučni skup povodom: 100-godišnjice ustanka u BiH, drugim balkanskim zemljama i istočnoj krizi 1875-1878. godine</i>, I-III; Sarajevo 1977. 5. B. Jelavich, <i>The Ottoman Empire, the Great Powers, and the Straits Question 1870-1887</i>, Indiana University Press, 1973.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Jugoistočna Evropa od kraja 18. stoljeća do 1918. godine				
Šifra/kod	FIL HIS 325	Status (obavezni ili izborni)	Obavrzni	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Peti	Ak. godina	2017/18
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Edin Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 132 Email:edin.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253155	Termin konsultacija	Srijeda, 11-13 Četvrtak 11-13, 15-16	
Saradnik	Ime i prezime	Ass. Minela Radušić, M.A			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E- mail:minela.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253161	Termin konsultacija	Utorak, 14-16 Petak, 9-12	
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 3	seminar 1	vježbe 1		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Karakteristike historijskog razvoja naroda jugoistočne Evrope u XIX st. s posebnim akcentom na južnoslavenske narode. Politička karta, stanovništvo, socijalna, etnička i vjerska struktura, karakteristike agrarnih društava i industrijska revolucija, razvoj saobraćaja. Modernizacijski procesi i njihovi dometi. Nacionalni pokreti i njihove karakteristike. Plemensko društvo. Pojava novih ideologija i pokreta, formiranje političkih partija. Događaji u jugoistočnoj Evropi u doba istočne krize 1875-1878. SanStefanski ugovor i Berlinski kongres i njihove posljedice na jugoistoku Evrope. Karakteristike razdoblja poslije Berlinskoga kongresa do Prvog svjetskog rata. Balkanske nacionalne države (Srbija, Crna Gora, Rumunija, Grčka i Bugarska) do 1914, „evropeizacija” načina života na Balkanu. Austro-Ugarska monarhija od 1878. do 1914: nacionalni problemi u Monarhiji. Kraj osmanske vlasti u Evropi: albansko i makedonsko pitanje i njihovi nacionalni pokreti, balkanski ratovi - tok, rezultati i posljedice. Stvaranje nezavisne albanske države.				

	Obrazovanje, nauka i kultura. Svakodnevni život. Prvi svjetski rat - sukobi velikih imperijalističkih sila. Učešće jugoistočnoevropskih država, zemalja i naroda u zaraćenim blokovima. Ratna privreda. Ratne operacije na prostorima jugoistočne Evrope. Srbija i Crna Gora u ratnim operacijama.. Stanje na frontovima i u južno-slavenskim zemljama. Stvaranje jugoslavenske države: mnoštvo ideja, koncepcija i nosilaca. Slom Austro-Ugarske i njenih saveznika. Stvaranje države SHS i Kraljevine SHS. Nestanak Osmanskog carstva - Turska republika.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Studenti bi trebali steći temeljna znanja i ovladati osnovnim pojmovima iz historije jugoistočne Evrope od konca 18. stoljeda do 1918. godine, te se osposobiti za kritičko vrednovanje historiografskih rezultata. Cilj je, također, osposobljavanje studenata za komparativno sagledavanje modernizacijskih procesa i stvaranja nacija kod pojedinih balkanskih naroda i usporedba tih procesa na Balkanu sa onima u Srednjoj i Zapadnoj Evropi. Cilj je da se studenti osposobe da mogu uspoređivati položaj “drugog” u pojedinim balkanskim državama, kao i usporedba poštivanja ljudskih prava u nacionalnoj državi i imperiji.
Ishodi učenja	Poznavanje i razumijevanje glavnih karakteristika historijskog razvoja jugoistočnoevropskog prostora u 19. stoljeću kao i razumijevanje i komparativno vrednovanje društvenih promjena iz perspektive univerzalnih ljudskih vrijednosti, posebno slobode i jednakosti Sposobnost kritičkog čitanja historijskih izvora i historiografskih tekstova i jasno razlikovanje historiografskog stava, mišljenja i interpretacije s jedne i historijske činjenica s druge strane. Primjena stečenog znanja o pojedinim događajima i vremenski kraćim procesima za razumijevanje cjeline i općih društvenih procesa.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznanje s nastavnim planom i programom i najznačajnijim izvorima i literaturom za ovaj kolegij. Politička karta, stanovništvo, socijalna, etnička i vjerska struktura stanovništva jugoistočne Evrope.
2.	Karakteristike historijskog razvoja Balkana XIX stoljeću, analiza društvenih procesa i najznačajnijih događaja - kritičko čitanje M. Mazowera.
3.	Karakteristike historijskog razvoja naroda jugoistočne Evrope u XIX stoljeću, analiza društvenih procesa i najznačajnijih događaja - kritičko čitanje M. Todorove.
4.	Nacija, definiranje pojma i društvenih okolnosti u kojima nastaje.
5.	Nacionalni pokret kod Srba i stvaranje državnih institucija.
6.	

	Nacionalni pokret kod Hrvata i stvaranje nacionalnih institucija.
7.	Specifičnosti crnogorskog plemenskog društva i stvaranje državnih institucija.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Balkan u doba istočne krize 1875-1878. San-Stefanski ugovor i Berlinski kongres. Posljedice Berlinskog ugovora za jugoistočnu Evropu.
10.	Srbija i Crna Gora kao nezavisne države.
11.	Austro-Ugarska monarhija od 1878. do 1914. s naglaskom na društvene promjene u hrvatskim i slovenačkim zemljama
12.	Osmansko carstvo na jugoistoku Evrope. Albansko i makedonsko pitanje i njihovi nacionalni pokreti
13.	Grčka, Rumunija i Bugarska
14.	Balkanski ratovi - tok, rezultati i posljedice.
15.	Narodi i zemlje jugoistočne Evrope u Prvom svjetskom ratu. Stvaranje Države SHS i Kraljevine SHS.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanje, seminar, vježbe Radionice, grupni rad, individualni rad

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" data-bbox="462 254 1437 632"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Polusemestralna pismena provjera znanja</td> <td>30</td> <td>(30%)</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>(Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova)</td> <td>30</td> <td>(30%)</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Seminarski rad ili esej</td> <td>10</td> <td>(10%)</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>10</td> <td>(10%)</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>Završni usmeni ispit 20 bodova</td> <td>20</td> <td>(20%)</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: <i>Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po sljedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Polusemestralna pismena provjera znanja 30 bodova (30%), Seminarski rad ili esej 10 bodova (10%) Aktivnost u nastavi 10 bodova (10%), Završni pismeni i usmeni ispit 50 bodova /50%, (Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova i Završni usmeni ispit 20 bodova). Da bi student pristupio završnom ispitu nužno je da sakupi minimalno 25 bodova (50% od ukupnog broja bodova do završnog ispita).</i> Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	30	(30%)	2.	(Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova)	30	(30%)	3.	Seminarski rad ili esej	10	(10%)	4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)	5.	Završni usmeni ispit 20 bodova	20	(20%)	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																										
1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	30	(30%)																										
2.	(Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova)	30	(30%)																										
3.	Seminarski rad ili esej	10	(10%)																										
4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)																										
5.	Završni usmeni ispit 20 bodova	20	(20%)																										
Ukupno: 100 bodova			100%																										
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																												
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. <i>Istorija Jugoslavije</i>. Beograd, 1971. 2. D. Dukovski, <i>Povijest Srednje i Jugoistočne Europe 19. i 20. stoljeća</i>, Zagreb 2005. 3. M. Mazower, <i>Balkan, kratka povijest</i>, Zagreb, 2003 4. Marija Todorova, <i>Imaginarni Balkan</i>, Beograd 1999.																												

	<i>Dodatna</i> 1. <i>Stevan K. Pavlović: Istorija Balkana 1804-1945. Beograd 1999 (2004)</i> 2. A. J. P. Taylor, <i>Habsburška monarhija 1809-1918. godine, Zagreb 1990. /za jednopredmetne studente/</i> 3. B. Jelavich, <i>History of the Balkans, Cambridge 1983, sv. 1-2</i> 4. J. Šidak-D. Šepić-I. Karaman-M. Gross, <i>Povijest hrvatskog naroda 1860-1914., Zagreb, 1968.</i> 5. <i>Istorija srpskog naroda, V-1, Beograd, 1981.</i> 6. B. Pavićević, <i>Stvaranje Crnogorske države., Beograd 1955.</i>
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Historija				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Vojna organizacija u Osmanskom carstvu				
Šifra/kod	FIL HIS 468b	Status (obavezni ili izborni)	Izborni	ECTS	2
Ciklus studija	Drugi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2017/18
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski				
Nastavnik	Ime i prezime	Edin Radušić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 132 Email:edin.radusic@ff.unsa.ba Telefon:033253155	Termin konsultacija	Srijeda, 11-13 Četvrtak 11-13, 15-16	
Saradnik	Ime i prezime				
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 1	seminar 0	vježbe 1		
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Obrađivat će se temeljne karakteristike vojne organizacije u osmanskoj državi od vremena emira Osmana do Berlinskog kongresa 1878. godine. Studenti se trebaju upoznati s osmanskim vojnom taktikom i strategijom te sa značajnim vojnim rodovima u okviru kopnene i pomorske vojske. Pažnja će biti usmjerena i na poluvojne redove s posebnim akcentom na učešće hrišćana u osmanskoj vojsci. Specijalna pažnja bit de posvedena primjeni osmanske vojne organizacije na tlu Bosanskog ejaleta. Propitivati će se suodnos promjena u državnoj organizaciji i promjena u vojnoj organizaciji, s posebnim akcentom na osmanske reforme u 19. stoljeću. Obraditi će se i društveni položaj osmanskih vojnika.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	da studenti razumiju vojno uređenje u Osmanskom carstvu i Bosanskom ejaletu; da kompariraju osmansku vojnu organizaciju u klasičnom razdoblju sa onom u reformskom, kao i osmansku vojsku sa vojskama evropskih sila; da analiziraju osmansku vojnu taktiku s posebnim akcentom na odnos prema civilima u toku ratnih operacija i poslije njih; da se studenti osposobljavaju za razumijevanje				

	uzročno-posljedičnih veza, na primjeru odnosa između pravnog i društvenog statusa vojnika i ratnog potencijala osmanske vojske kao jednog od temelja osmanske države.
Ishodi učenja	Poznavanje i razumijevanje historijskog kretanja kao i razumijevanje i komparativno vrednovanje društvenih promjena na odnosu staro – novo (klasični sistem – reforme). Sposobnost kritičkog čitanja historijskih izvora i vrednovanja historiografskih tekstova na višoj misaonoj razini. Primjena stečenog konkretnog znanja o pojedinim događajima i vremenski kraćim procesima za razumijevanje cjeline i općih društvenih procesa). Osposobljavanje za samostalno stvaranje na nivou prilagođenom drugom ciklusu studija.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznanje s nastavnim planom i programom i najznačajnijim izvorima i literaturom za ovaj kolegij.
2.	Rat kao fenomen u historiji Osmanskog carstva.
3.	Timarsko-spahijski sistem – temelj vojne organizacije.
4.	Vojna organizacija Carstva u klasičnom periodu.
5.	Spahije.
6.	Bosanske spahije.
7.	Janičari.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Tvrđavske posade.
10.	Kapetanije i kapetani u Bosni.
11.	Ostali vojni rodovi.
12.	Pomorske snage.

13.	Vojna organizacija u kontekstu osmanskih reformi u 19. stoljeću.
14.	Nova vojska.
15.	Vojna reforma u Bosni.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Predavanje, vježbe Radionice, grupni rad, individualni rad																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Polusemestralna pismena provjera znanja</td> <td>35</td> <td>(35%)</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova</td> <td>35</td> <td>(35%)</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Seminarski rad ili esej</td> <td>20</td> <td>(20%)</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Aktivnost u nastavi</td> <td>10</td> <td>(10%)</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> * Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: Provjera znanja se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu, na kojem se utvrđuje konačna ocjena, po sljedećim elementima aktivnosti, odnosno propisanih oblika provjere znanja: Pismena polusemestralna provjera znanja 35 bodova (35%), Pismena provjera znanja na kraju semestra za drugi dio semestra 35 bodova (35%), Esej 20 bodova (20%) Aktivnost u nastavi 10 bodova (10%). Napomena:	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	35	(35%)	2.	Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova	35	(35%)	3.	Seminarski rad ili esej	20	(20%)	4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Polusemestralna pismena provjera znanja	35	(35%)																						
2.	Pismena provjera znanja za drugi dio semestra 30 bodova	35	(35%)																						
3.	Seminarski rad ili esej	20	(20%)																						
4.	Aktivnost u nastavi	10	(10%)																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja,																								

	vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. <i>Historija osmanske države i civilizacije</i>, (ur: E. Ihsanoglu), Sarajevo, 2004. 2. A. Aličić, <i>Uređenje bosanskog ejaleta od 1789. do 1878.godine</i>, Sarajevu, 1983.
	<i>Dodatna</i> 1. <i>Historija naroda Jugoslavije</i>, II, Zagreb 1959. 2. M. Vasić, <i>Martolosi u jugoslovenskim zemljama pod turskom vladavinom</i>, Sarajevo 1967, str. 288. 3. H. Kreševljaković, <i>Kapetanije u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo, 1954. 4. "Osmanska vojska i policija u bosanskom vilajetu od 50-tih do 70-tih godina XIX vijeka", <i>Godišnjak društva istoričara Bosne i Hercegovine</i>, 37, (1986), Sarajevo 1986.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	ODSJEK ZA HISTORIJU				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	UVOD U HISTORIJSKU NAUKU				
Šifra/kod	FIL HIS 135	Status (obavezni ili izborni)	OBAVEZNI	ECTS	6
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Prvi	Ak. godina	2017/2018
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Nema				
Jezik izvođenja nastave	-				
Nastavnik	Ime i prezime	Dr. Amir Duranović, docent			
	Kontakt podaci	Kabinet: 139 E-mail: amir.duranovic@ff.unsa.ba Telefon: 033 253 161	Termin konsultacija	Prema rasporedu	
Saradnik	Ime i prezime	-			
	Kontakt podaci	Kabinet: E-mail: Telefon:	Termin konsultacija		
Sedmični broj kontakt sati	predavanja 4; seminar -; vježbe -.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij sadrži niz razmatranja o osnovnim pojmovima u historijskoj nauci i njenom razvoju: Antička historiografija. Srednjovjekovna historiografija, Historiografija od humanizma do neohumanizma (XV-XVIII st.): razvoj historiografije u doba humanizma, reformacije i protureformacije, erudicije i prosvjetiteljstva. Filozofsko shvatanje historije. Tradicionalna historiografija XIX st.: razvoj historiografije u doba romantizma. Historijska škola Leopolda von Rankea. Sociološko shvatanje historije. Marksistička historiografija. Historiografija XX st. u Francuskoj, Njemačkoj, Engleskoj i SAD-u, te rusko-sovjetska historiografija XIX i XX st. kao i novije tendencije u razvoju historijske nauke. Pojam historijske metode, tehnike. Historijsko mišljenje te kako se ono gradi. Spoznajni proces u historijskom istraživanju; predmet i sredstva spoznaje. Izvori pozitivnog znanja u historiji sa posebnim osvrtom na historijske izvore: pojam, klasifikacija i kriteriji za klasifikaciju historijskih izvora. Stupnjevi istraživačkog postupka: heuristika, kritika izvora, interpretacija podataka i prezentiranje rezultata. O sintezi kao metodu u historiji. Opći principi naučnog rada.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Osnovni je zadatak ovoga kolegija je sistematizacija znanja i upoznavanje studenata s razvojem historijske misli kako bi oni već na prvoj godini mogli pratiti i kritički promatrati rezultate do kojih je historija došla u svom hodu ka samostalnoj naučnoj disciplini. Upoznavanje studenata s razvojem historijske metode kroz historiju, sa stupnjevima istraživačkog postupka, odnosno o zanatu				

	historičara i općim principima naučnog rada.
Ishodi učenja	Uspješnim okončanjem predviđenih aktivnosti u okviru kolegija, studenti su u mogućnosti razumjeti nastanak i razvoj historijske nauke, procese i dinamiku njenoga razvoja te kritički sagledavati savremena historiografska ostvarenja. Također, u drugom dijelu, uspješnim ispunjavanjem svih predviđenih obaveza ovog kolegija, studenti stječu potrebne metodološke vještine neophodne za pristup ispunjavanju studentskih obaveza tokom studija historije.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa sadržajem i ciljevima predmeta. Osnovni pojmovi o historijskoj nauci. Prostor - Vrijeme - Ljudi. Prošlost - Historija - Historiografija.
2.	Antička historiografija. Srednjovjekovna historiografija. Uporedni pregled historiografije Latinskog zapada, Biznata i arapske historiografije.
3.	Od humanizma do neohumanizma: razvoj historiografije u vrijeme humanizma, reformacije, protureformacije, erudicije i prosvjetiteljstva.
4.	Filozofsko shvatanje historije. Tradicionalna historiografija XIX stoljeća: historiografija i romantizam. Kritičko sagledavanje različitih pristupa. Historijska škola Leopolda von Rankea.
5.	Sociološko shvatanje historije. Marksistička historiografija. Kritičko sagledavanje savremenih interpretacija.
6.	Historiografija XX stoljeća. Francuska. Njemačka. Engleska. SAD. Sovjetski savez.
7.	Šta je historija i zašto je trebamo? Apologija historijske nauke. Historijsko mišljenje.
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Opći principi naučnog rada. Pojam historijskog metoda i tehnike.
10.	Spoznajni proces u historijskom istraživanju: predmet i sredstva spoznaje.
11.	Historijski izvori: pojam, kriteriji, klasifikacija.
12.	Istraživački postupak: heuristika, kritika izvora, interpretacija podataka, prezentacija rezultata istraživačkog rada.
13.	Kako pisati historiju? O sintezi kao metodu u historiji.
14.	Savremeni istraživački pristupi. "Bottom-Up" i "Top-Down" pristupi. Nova kulturna historija i kulturni zaokreti. "Mi" i "Drugi" u historiji. "Zamišljanje" i "Izmišljanje".
15.	Imperije i nacije. Historija - historiografija - metodologije konstruiranja kolektivnih

	identiteta. <i>Evaluacija rada nastavnika. Ovjera urednosti prisustva nastavi.</i>
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	U najvećoj mjeri nastava se izvodi kroz predavanja, uz praktično stjecanje vještina radom na konkretnim historijskim izvorima i historiografskim tekstovima koji omogućavaju spoznaju o razvoju historijske nauke.																								
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" data-bbox="461 753 1435 1014"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Polusestrialna provjera znanja</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Samostalni rad: pisanje eseja</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Aktivnosti tokom nastave</td> <td>10</td> <td>10%</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završna provjera znanja</td> <td>40</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Polusestrialna provjera znanja: pismena provjera znanja iz gradiva obrađenog tokom prve polovine semestra (40 bodova). • Ocjena pisanog eseja u vrijednosti 10 bodova. Esej treba biti završen do kraja 14. sedmice semestra. • Ocjena aktivnog učešća u debatama i diskusijama o materijalima koji se kritički čitaju tokom nastave: 10 bodova. • Završna provjera znanja: usmeni razgovor o obrađenom gradivu tokom semestra (40 bodova). Napomena: Studenti su dužni ostvariti najmanje 50% mogućeg broja bodova tokom semestra kako bi pristupili završnom dijelu ispita.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Polusestrialna provjera znanja	40	40%	2.	Samostalni rad: pisanje eseja	10	10%	3.	Aktivnosti tokom nastave	10	10%	4.	Završna provjera znanja	40	40%	Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																						
1.	Polusestrialna provjera znanja	40	40%																						
2.	Samostalni rad: pisanje eseja	10	10%																						
3.	Aktivnosti tokom nastave	10	10%																						
4.	Završna provjera znanja	40	40%																						
Ukupno: 100 bodova			100%																						
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																								

Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Gross, M. (1996) <i>Suvremena historiografija, Korijeni, postignuća, traganja</i>. Zagreb. 2. Hallet, C. E. (2004) <i>Šta je to povijest</i>. Zagreb. 3. Karbonel, Š. O. (1999) <i>Istoriografija</i>. Beograd. 4. Đurđev, Đ. (2002) <i>Na zastarelim stranputicama</i>. Sarajevo. 5. Sarić, M. (1989) <i>Opći principi naučnog rada</i>. Beograd. 6. Šamić, M. (1990) <i>Kako nastaje naučno djelo</i>, Osmo izdanje. Sarajevo.
	<i>Dodatna</i> 1. Bloch, M. (1970) "Apologija istorijske nauke". <i>Treći program Radio Beograda</i>. Proljeće 1970. 303-328. 2. Brodel, F. (1992) <i>Spisi o istoriji</i>. Beograd. 3. Đurđev, B. (1980) <i>Razvitak čovječanstva i društvo</i>. Novi Sad. 4. Mitrović, A. (1991) <i>Raspravlanje sa Klio, o istoriji, istorijskoj svijesti i historiografiji</i>. Sarajevo. 5. Mitrović, A. (1996) <i>Propitivanje Klio</i>. Beograd. 6. Čirković, S. (2007) <i>O historiografiji i metodologiji</i>. Beograd. 7. Hobsbawm, E. (2002) „Uvod (kako se tradicija izmišlja)". U: <i>Izmišljanje tradicije</i>. Beograd. 8. Šušnjić, Đ. (1999) <i>Metodologija nauke, kritika nauke</i>. Beograd. 9. Vujević, M. (1988) <i>Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih nauka</i>. Zagreb. 10. Webber, M. (1986) <i>Metodologija društvenih nauka</i>. Zagreb: Globus.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metodika nastave historije I				
Šifra/kod	FIL HIS310	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	I	Semestar	V	Ak. godina	2017/18
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Zijad Šehić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 130 E-mail: zijad.sehic@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija	Utorkom 9-11	
Saradnik	Ime i prezime	Mr. Melisa Forić Plasto			
	Kontakt podaci	Kabinet: 130 E-mail: melisa.foric@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija	Srijedom 12-14	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 2; seminar 0; vježbe 0				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Fokus nastavnog predmeta Metodika nastave historije I je definiranje predmeta i zadataka nastave historije kroz njezin razvoj i značaj kao nastavne discipline u procesu obrazovanja i odgoja. Naglasak se stavlja na zadatke koji ukazuju na značaj i razvoj historijskog mišljenja, moralni odgoj i razvoj estetskog osjećaja. U sadržaju nastavnog predmeta je upoznavanje sa značajem i ulogom zakonodavstva u Bosni i Hercegovini za izvođenje nastavnog procesa kao i upoznavanje sa sadržajem i ulogom nastavnih planova i programima, nastavnom praksom, kao i osnovnim nastavnim sredstvima: udžbenik, radna bilježnica, historijska čitanka, atlas, kao i nastavnih pomagala. Predstavit će se i značaj primjene najvažnijih nastavnih metoda i oblika rada kao i definisanju i ulozi materijalnih, funkcionalnih i odgojnih zadataka nastave historije u osnovnim školama.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj nastavnog predmeta Metodika nastave historije I je teoretski osposobiti studente/studentice za samostalno izvođenje nastave historije u osnovnoj školi. Studenti stiču teoretska i praktična znanja o osnovnim pojmovima iz predmeta historija u školama, te razvijaju se opće i specifične studentske kompetencije potrebne za uspješno poučavanje historije.				

Ishodi učenja	Studenti/studentice će: Upoznati osnovne pojmove i zadatke koji se vežu za predmet metodika nastave historije, kao i njihov značaj u obrazovanju i odgoju učenika. Upoznati značaj, razvoj metodike nastave historije i savremene poglede na nastavu historije. Upoznati mjesto i ulogu nastave historije u obrazovnom sistemu Bosne i Hercegovine te ulogu i značaj nastavnih planova i programa za osnovne škole. Upoznati didaktičko-metodičke karakteristike savremene nastave povijesti. Usvojiti osnovna teorijska znanja i metodološke postavke savremene historiografije o učenju i poučavanju historije u osnovnim školama. Upoznati i kritički promišljati o odgojno-obrazovnim ciljevima nastave historije i znaju ih odrediti prilikom planiranja nastave i pripremanja pojedinih nastavnih satova. Osposobljavati se za izradu godišnjih planova te planiranje, pripremanje i izvođenje pojedinih nastavnih satova. Osposobljavati se za praćenje, provjeravanje i ocjenjivanje učeničkih postignuća. Osposobljavati se za kreativan pristup pripremanju nastave. Osposobljati se za korištenje raznovrsnih nastavnih metoda, kao i upotrebu nastavnih sredstava i pomagala.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Metodika nastave historije; Razvoj i savremeni pogledi na nastavu historije. Predmet i zadaci; Historija kao nastavni predmet; Značaj nastave historije u obrazovanju i odgoju učenika.
2.	Zakonski okvir; Nastava historije u osnovnoj i srednjim školama. Nastavni planovi i programi.
3.	Vrste nastave historije. Izvannastavne aktivnosti u nastavi historije.
4.	Nastavne metode i oblici rada u nastavi historije.
5.	Ciljevi i zadaci nastave historije.
6.	Priprema i dijelovi pripreme nastavnog sata; uvođenje učenika u nove historijske sadržaje. značaj pripreme u nastavi historije Priprema nastavnog sata: analiza i osnovni pojmovi
7.	Artikulacija sata

	Koraci nastavnog procesa. (Struktura nastavnog sata historije) Ishodi učenja
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Oblik i tipa nastavnog sata (uvodni, sat obrade novog gradiva, ponavljanja, vježbanja, provjeravanja ili sistematiziranje)
10.	Materijalni i didaktički uvjeti za izvođenje nastave. Nastavna sredstva i pomagala u nastavi historije. Udžbenik u nastavi historije.
11.	Informatička tehnologija u nastavi historije. Materijalni izvori. Nekonvencionalni izvori, slikovni materijal, film i TV u nastavi historije, usmena historija...
12.	Motivacija u nastavi historije.
13.	Ocjenjivanje; svrha ocjenjivanja; Vrste, način, tehnike i oblici ocjenjivanja. Iskazivanje rezultata i pravilnik o ocjenjivanju.
14.	Pismeno provjeravanje i ocjenjivanje, testovi, vrste i način konstrukcije zadataka.
15.	Nastavnik historije i njegova uloga u nastavnom procesu
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se izvodi u obliku predavanja uz demonstraciju osnovnih nastavnih metoda koji su sadržaj predmeta Metodika nastave historije. Korištenje različitih medija komuniciranja kao i informaciono-komuniacijske tehnologije.

Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja:

R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
1.	Prva provjera znanja (test)	40	40
2.	Aktivnost	10	10
3.	Prezentacija	10	10
4.	Završni ispit	40	40
5.			
Ukupno: 100 bodova			100%

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra

(struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)

Studenti/studentice su obavezni redovno pohađati i aktivno sudjelovati u nastavi.

Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način:

- Za prisustvo nastavi i aktivno sudjelovanje moguće je dobiti ukupno 10 bodova.
- Tokom izvođenja nastave studenti/studentice će imati obavezu čitanja kraćih tekstova i analiza dokumenata vezanih za teme koje se obrađuju na predavanjima te će iste imati priliku prezentirati na nastavi. Za navedene aktivnosti moguće je dobiti ukupno 10 bodova.
- Polusemestralni ispit koji se polaže na temelju obavezne literature polaže se u 8. sedmici semestra. Na polusemestralnom ispitu moguće je osvojiti ukupno 40 bodova.
- Završni ispit polaže se na kraju semestra u dva termina na temelju obavezne literature. Na završnom ispitu moguće je osvojiti ukupno 40 bodova.

Napomena:

Skala ocjenjivanja

Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi:

- a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;
- b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;
- c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;
- d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;
- e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda;
- f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.

Literatura	<i>Obavezna</i> 1. Zbornik radova: Jugoslovenski simpozij o nastavi historije, Novi Sad, 1972; 2. V. Vego, Metodika nastave povijesti, Mostar 1998; 3. Rendić-Miočević, Didaktičke inovacije u nastavi povijesti, Zagreb 1989; 4. F. Isaković, Ekskurzija kao oblik proširivanja i produbljivanja znanja u nastavi istorije, Nastava povijesti, 1 i 2, Zagreb 1985; 5. B. Drašković, Povijesna karta i povijesni atlas kao temeljna nastavna sredstva za snalaženje u prostornim promjenama u prošlosti, Nastava povijesti, 1, Zagreb 1976
	<i>Dodatna</i> Robert Stradling, Nastava europske povijesti 20. stoljeća, Zagreb: Srednja Europa, 2003. Nastavni planovi i programi iz historije/istorije/povijesti za osnovnu školu (6. – 9. razred) Luisa Black, Priručnik za nastavnike historije u Bosni i Hercegovini, Vijeće Evrope, 2008. Senaid Hadžić, Azem Kožar, Metodika nastave historije, Tuzla 2006. Nekada davno... živjeli smo zajedno, Zajednički rad s multiperspektivnim pristupom, EUROCLIO 2014. Obični ljudi u neobičnoj zemlji, Svakodnevni život u Bosni I Hercegovini, Hrvatskoj I Srbiji 1945-1990, EUROCLIO 2008.
Napomene	

SYLLABUS

Odsjek	Odsjek za historiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Metodika nastave historije za srednje škole II				
Šifra/kod	FIL HIS 517	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4
Ciklus studija	II	Semestar	III	Ak. godina	2017/18
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	nema				
Jezik izvođenja nastave	B/H/S				
Nastavnik	Ime i prezime	Prof. dr. Zijad Šehić			
	Kontakt podaci	Kabinet: 130 E-mail: zijad.sehic@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija	Utorkom 9-11	
Saradnik	Ime i prezime	Mr. Melisa Forić Plasto			
	Kontakt podaci	Kabinet: 130 E-mail: melisa.foric@ff.unsa.ba Telefon:	Termin konsultacija	utorkom 13-15	
Sedmični broj kontakt sati	Predavanja 1 ; seminar 0 ; vježbe 1 ;				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Nastava na predmetu Metodika nastave historije za srednje škole II treba kroz vježbe i hospitacije, primjenom savremenih metodičkih standarda, studente osposobiti i pripremiti za samostalan rad s učenicima u srednjim školama, prvenstveno u gimnazijama. Iz tog razloga posebna je pažnja posvećena potrebi i značaju pismenog pripremanja svakog nastavnog sata. Naglasak je na potpunoj artikulaciji nastavnog sata koji, kroz različite nastavne metode, treba zadovoljiti materijalne, funkcionalne i odgojne zadatke nastave historije. Kroz rad na nastavi do izražaja će doći primjena svih teoretskih obrađenih i usvojenih pojmova koje čine jednu nastavnu pripremu, od odabira adekvatnog tipa nastavnog sata, oblika rada, metoda i upotrebe nastavnih sredstava i pomagala posebno informacionih tehnologija koje nude mnoge prednosti. Teorijsko znanje te primjeri iz nastavne prakse na osnovu hospitacija odražavaju se na pripremu i održavanje nastavnih sati na fakultetu i u školi, a samoprocjena rezultata u časovima zapažanja dodatno razvija buduće nastavničke kompetencije.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj nastavnog predmeta Metodika nastave historije za srednje škole II je osposobiti studente/studentice za samostalno izvođenje nastave historije u srednjoj školi. Studenti kroz primjenu već stečenog znanja u praktičnom radu razvijaju opće i specifične kompetencije potrebne za uspješno poučavanje historije u srednjim školama.				

Ishodi učenja	Studenti/studentice će: Upoznati se sa primjerima nastavnih praksi na osnovu hospitovanja u srednjim školama Osposobiti se za samostalno kreiranje i izvedbu nastavnih sati u srednjim školama. Primjeniti i uporediti uspješno usvojena teorijska znanja sa nastavnom praksom, Osposobiti se za funkcionalno kreiranje nastavnih sati uz korištenje različitih nastavnih metoda i oblika rada. Upoznati osnovne pojmove i zadatke koji se vežu za predmet metodika nastave historije, kao i njihov značaj u obrazovanju i odgoju učenika. Upoznati i kritički promišljati o odgojno-obrazovnim ciljevima nastave historije i znaju ih odrediti prilikom planiranja nastave i pripremanja pojedinih nastavnih satova. Osposobljavati se za izradu godišnjih planova te planiranje, pripremanje i izvođenje pojedinih nastavnih satova. Osposobljavati se za kreativan pristup pripremanju nastave. Osposobljati se za korištenje raznovrsnih nastavnih metoda, kao i upotrebu nastavnih sredstava i pomagala. Razvijati osjećaj odgovornosti i profesionalnosti za rad u nastavi. Razvijati sposobnosti za samoprocjenu nastavničke kompetencije.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Priprema nastavnog sata historije za srednju školu i njen značaj Pismena priprema i artikulacija nastavnog sata
2.	Nastavna pomagala i sredstva u nastavi historije s posebnim osvrtom na suvremenu multimedijalnu prezentaciju – srednja škola
3.	Nastavni sati na fakultetu – pripremni sat za nastavu u srednjoj školi Zapažanja o održanim satima
4.	Nastavni sati na fakultetu – pripremni sat za nastavu u srednjoj školi Zapažanja o održanim satima
5.	Nastavni sati na fakultetu – pripremni sat za nastavu u srednjoj školi Zapažanja o održanim satima
6.	Nastavni sati na fakultetu – pripremni sat za nastavu u srednjoj školi Zapažanja o održanim satima
7.	Priprema studenata za hospitacije; rad na pismenim pripremanjima i artikulaciji

	nastavnog sata
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Hospitovanje: pohađanje nastave u srednjoj školi
10.	Hospitovanje: pohađanje nastave u srednjoj školi
11.	Hospitovanje: pohađanje nastave u srednjoj školi
12.	Hospitovanje: pohađanje nastave u srednjoj školi
13.	Zapažanja o održanim satima (dosezi zadanih ciljeva; učinkovitost nastavnih metoda; savremena didaktička pomagala) Priprema za izvođenje sata u srednjoj školi
14.	Zapažanja o održanim satima (dosezi zadanih ciljeva; učinkovitost nastavnih metoda; savremena didaktička pomagala) Priprema za izvođenje sata u srednjoj školi
15.	Samostalno izvođenje nastavnog sata u srednjoj školi
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Nastava se izvodi u obliku predavanja i vježbi, na kojima studenti stiču nastavnu praksu. Nastavna se praksa realizira kroz hospitovanje u srednjim školama, te držanje nastave na fakultetu i u školama, kao i kroz samostalni rad studenata.

Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table border="1" data-bbox="462 241 1437 619"> <thead> <tr> <th>R. br.</th> <th>Elementi praćenja</th> <th>Broj bodova</th> <th>Učešće u ocjeni (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Prva provjera znanja – ogledni sat</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Aktivnost</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>Druga provjera znanja- sat u školi</td> <td>40</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>Završni ispit - esej</td> <td>10</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: right;">Ukupno: 100 bodova</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table> Studenti/studentice su obavezni redovno pohađati i aktivno sudjelovati u nastavi. Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • Za prisustvo nastavi i aktivno sudjelovanje moguće je dobiti ukupno 10 bodova. • Polusestrialna provjera znanja realizira u vidu održavanja oglednog sata na fakultetu. U okviru ovog ispita boduje se pismena priprema za sat i izvođenje sata. Ukupno je moguće osvojiti 40 bodova. • Druga provjera znanja realizira se u vidu održavanja sata u srednjoj školi. U okviru ovog ispita boduje se pismena priprema za sat i izvođenje sata. Ukupno je moguće osvojiti 40 bodova. • Završni ispit polaže se na kraju semestra u dva termina u vidu pisanja eseja. Na završnom ispitu moguće je osvojiti ukupno 10 bodova. Napomena: Drugoj provjeri znanja ne može se pristupiti bez prethodno odslušanih hospitacija i održanog časa na fakultetu. Prisustvo hospitacijama i održavanje sati na fakultetu i u srednjoj školi evidentira se na hospitacionoj listi.	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prva provjera znanja – ogledni sat	40	40	2.	Aktivnost	10	10	3.	Druga provjera znanja- sat u školi	40	40	4.	Završni ispit - esej	10	10	5.												Ukupno: 100 bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prva provjera znanja – ogledni sat	40	40																																		
2.	Aktivnost	10	10																																		
3.	Druga provjera znanja- sat u školi	40	40																																		
4.	Završni ispit - esej	10	10																																		
5.																																					
Ukupno: 100 bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				
Literatura	<i>Obavezna</i> 1. T. I. Berend, Historija – znanstvena disciplina i školski predmet», Naše teme, XXVIII/4, 5, Zagreb 1984 2. Zbornik radova: Jugoslovenski simpozij o nastavi historije, Novi Sad,1972; 3. V. Vego, Metodika nastave povijesti, Mostar 1998; 4. Rendić-Miočević, Didaktičke inovacije u nastavi povijesti, Zagreb 1989;																																				

	5. F. Isaković, Ekskurzija kao oblik proširivanja i produbljivanja znanja u nastavi istorije, Nastava povijesti, 1 i 2, Zagreb 1985; 6. B. Drašković, Povijesna karta i povijesni atlas kao temeljna nastavna sredstva za snalaženje u prostornim promjenama u prošlosti, Nastava povijesti, 1, Zagreb 1976
	<i>Dodatna</i> Robert Stradling, Nastava europske povijesti 20. stoljeća, Zagreb: Srednja Europa, 2003. Nastavni planovi i programi iz historije/istorije/povijesti za gimnazije i srednje škole (1. – 4. razred) Luisa Black, Priručnik za nastavnike historije u Bosni i Hercegovini, Vijeće Evrope, 2008. Senaid Hadžić, Azem Kožar, Metodika nastave historije, Tuzla 2006. Nekada davno... živjeli smo zajedno, Zajednički rad s multiperspektivnim pristupom, EUROCLIO 2014. Obični ljudi u neobičnoj zemlji, Svakodnevni život u Bosni I Hercegovini, Hrvatskoj I Srbiji 1945-1990, EUROCLIO 2008.
Napomene	